

Ametiühingute tegevuse kaudu peab majandusdemokraatia riigis arenema.

«Sakala» juhtkiri

Palavusest saab jagu

Suvekuumuse vastu aitavad nii kodu kui kontorid võidelda ventilatorid, konditsioneerid ja soojuspumpad. Neid seadmeid müüvate poodide klienditeenindajad räägivad, mida ja kuidas valida.

LK 7

Masin mahepõllumehele

Ida-Virumaa mees Sander Sarap käis Karksi vallas tutvustamas uutset nii-dukut. See on tema sõnul ainus vahend, millega mahetootja saab vilja seest umbrohtu hävitada.

LK 8

Kui ametiühingute eesmärk arvatakse olevat vehkida rusikatega ning panna kõik seisma, siis sellist jõudu ei ole vaja.

PEEP PETERSON, Eesti ametiühingute keskliidu esimees

LK 5

Neli lasku ja teesulg peatasid kihutaja

Reede ennelõunal toimus Lõuna-Viljandimaa teedel suur tagaajamine. Politsei jälitas põgenevat autot ning tabas selle teesulgu ja relva kasutades, kui läbitud oli mitukümmend kilomeetrit.

Kohalikud liikluspolitseinikud märkasid Ülemõisa külas Halliste suunas liikuvat sõiduautot Dodge ning avastasid sõiduki registreerimisnumbrit kontrollides, et varahommikul oli teatatud selle ärandamisest. Politsei järgnes arvata-valet kurjategijale ja andis märku peatuda, ent juht ei reageerinud.

45 minutit kestnud tagaajamise käigus kihutas sõiduk läbi Halliste, Abja-Paluoja ja Mõisaküla üle riigipiiri Lähti. Naaberriigis jätkus tagaajamine kümme-kond minutit, siis suundus Dodge läbi Penuja tagasi Eestisse ja võttis suuna Abja-Paluoja poole.

Vältimaks ohtu, mida suure kiirusega liikuv ja ohtlikke manöövreid tegev auto asulas tekitada ähvardas, blokeerisid politseinikud Abja-Paluoja lähisel sõidukiga tee. Teesulgu märgates, püüdis Dodge'i juht sellest mööda põigata.

Et ohtlik juht ei saaks sõitu jätkata, tehti auto rehvide suunas teenistusrelvast neli lasku. Dodge sõitis kraavi ning rullus üle katuse. Hilisemal uurimisel selgus, et üks lask oli tabanud sõiduki kere alaserva.

Roolis oli 21-aastane Siim, kes oli läinud isa autoga sõitma ning polnud teda sellest teavitanud. Noormeest toimetati tervisekontrolliks haiglasse, kus tal tuvastati kerged vigastused.

Lõuna prefektuuri korrakaitsebüroo juht Indrek Koemets ütles, et esialgse info põhjal tegutses politseinik rehvidesse tulistamisel põhjendatult. «Kui kaalul on elud, kellest hullunud kihutaja ei hooli, siis tuleb kiirelt teha raskeid otsuseid,» põhjendas ta.

Alustatud on menetlust, lähtudes paragrahvist, mille järgi võib määrata rahakaristuse või saata aastaks vanglasse. («Sakala»)

Nagu ikka Kappide muuseumi kitsastes oludes peetud avamisel kandsid eesti virtuoosid ette Villem Kapi loomingut.

MARKO SAARM

SUURE-JAANI

Ainulaadne muusikapidu tõmbab ligi klassikasõpru

TOOMAS KOITMÄE
sakala@ajaleht.ee

Eile alanud Suure-Jaani muusikafestivali kava pakub nädala jooksul elamusi eeskätt klassika austajatele: Viljandimaa pisikeses linna on oodata Eesti tippe.

«Teist nii kaua kestvat ja laiahaardelist klassikalise muusika festivali Eestis kindlasti ei ole,» sõnas muusikapeo peakorraldaja Kätlin Kink.

Festivali suurim publikumagnet on Eesti riikliku sümfooniaorkestri (ERSO) kontsert dirigent Neeme Järvi juhatamisel. Kätlin Kink rääkis, et kõrgetasemelise sümfooniaor-

kestri ja hinnatud dirigendi toomine saab teoks ainult tänu Suure-Jaani erilisele.

Heliloojate sünnipaik

«Tänu sellele, et siit on pärit nii palju klassikalise muusika loojaid, saame uhkustada sellega, et ERSO-st on saanud meie festivali iga-aastane külaline,» ütles Kink.

Eile alanud muusikapeo avakõnes nentis Suure-Jaani vallavanem Tõnu Aavasalu, et kõnealune muusikaüritus on nõnda kaua vastu pidanud peamiselt tänu kirevale muusikaustale. «Festival on välja kasvanud soovist tutvustada inimestele seda imelist paika, kus on tehtud eesti klassikalise muusika ajalugu,» rääkis ta. Suure-Jaani vallast on pärit heliloojad Kapid ning Mart Saar.

Sel aastal pööratakse Aavasalu sõnul tähelepanu ka külalastajate järelkasvule: kolmapäev on kuulutatud noorte- ja laupäev perepäevaks. Festivali keskmes on kindlalt klassikaline muusika.

Klassikapidu pakub ka rokki

Klassikapeol saab nautida peale ERSO kontserdi ka teiste tunnustatud artistide ja erilmeliste kooride esinemist. Muusikaakadeemia solistide esituses on võimalik osa saada Domenico Cimarozza koomilisest ooperist «Salaabielu». Noorematele kuulajatele mõeldes astuvad nädalavahetusel lavale ansamblid Tanel Padar & The Sun ja Kõrsikud.

Festivali peakorraldaja Kätlin Kink usub, et klassikali-

se muusika sõpru tuleb Suure-Jaani sel nädalal vähemalt sama palju kui varasematel aastatel.

«Seni on külalastajate arv jäänud samasse suurusjärku, kui on vallas elanikke, umbes 6000 piirsesse,» rääkis Kink. «See näitab, et me ei korralda seda sündmust ainult endale ja Suure-Jaani rahvale, vaid kõigile, kes säärasest muusikast lugu peavad.»

Tavapärastelt on Suure-Jaani festivali kulminatsioon olnud päikesetõusukontsert. Tänavu on see Hüpasaare raba-saarel 24. juuni varahommikul. Üles astuvad Heigo Rosin löökpillidel, Anna-Liisa Eller torupillil ja plokkflöödil, Soo-orkester ja Eesti Televisiooni tütarlastekoor. Päikesetõusukontserdi moderaator on näitleja Ain Lutsepp.

ILM

19°

Täna on vahelduva pilvisusega ilm, mitmel pool sajab hoovihma. Puhub läänetuul kiirusega 5–9 meetrit sekundis. Sooja on 15–19 kraadi. Päike tõuseb Viljandis kell 4.10 ja loojub kell 22.27.

VILJANDIS

Uus mälestustahvel

Täna kell 15 avatakse Savi tänav 3 maja seinal Karl Adrale pühendatud mälestustahvel. Sõnakunstimeister, teatripedagoog, lavastaja ja näitleja elas selles majas aastatel 1949–1967.

Kontsert Kaevumäel

Täna kell 19 esinevad Kaevumäe laval Tanel Padar, Ott Lepland ja Jalmar Vabarna kavaga «Lugusid naistest ja meestest».

MAAKONNAS

Lauljate ja heliloojate võistlus

Täna kell 12 algab Suure-Jaani gümnaasiumi aulal 4. Mart Saare nimelise lauljate võistluse «Villem Kapp 100» ja 1. Villem Kapi nimelise heliloomingu võistluse «Uus laul» esimene voor. Kell 17 on teine voor ning kell 19 võitjate autasustamine ja laureaate kontsert.

Esineb Klaaspärilmäng Sinfonietta

Täna kell 22 esineb Suure-Jaani kirikus Klaaspärilmäng Sinfonietta Andres Mustoneni juhatusel. Kavas on Artur ja Villem Kapi, Pjotr Tšaikovski ja Edward Griegi helitööd.

ARVAMUS

Peatoimetaja HANS VÄRE, arvamustoimetaja KARL-EDUARD SALUMÄE

JUHTKIRI

Millistena on ühinguid vaja?

Eesti ametiühingud võivad olla skandinaavialikumad ning olenevalt valdkonnast ka tugevamad, kui me arvame, kuid ometi pole need kokkuvõttes siinmail sama võimsad kui mõnes heaoluriigis.

Loomulikult tuleneb see ajaloolistest põhjustest. Kui näiteks Inglismaal ulatub vanemate vabade ametiühingute ajalugu XVIII sajandisse, siis Nõukogude Liidus polnud sellistel ühingutel võimalik demokraatlikult tegutseda ning ametiühingu nimi sai solgitud.

Enam kui kahesaja aasta jooksul on mõistagi väga palju muutunud. Kui omal ajal nõudsid industriaalühiskonna kapitalistid, et töölised, sealhulgas naised ja lapsed teeksid armetutes tingimustes ja imepisikesel tasul eest 16-tunniseid tööpäevi, siis tänapäeval oleks see arenenud riikides ennekuulmatu. Üldine olukord on muutunud hoopis paremaks.

Eelneva põhjal võib ekslikult järeldada, nagu poleks mõjukaid ametiühinguid enam üldse vaja. Pruugib aga kas või mõnel värvikal juhtumil avalikuks tulla, et tõdeksime: on ikka küll.

Väärrib tähelepanu, et Eesti ehitussektoris praegu ametiühingut öieti pole ning pahatihti kuuleb just selle valdkonna kohta lugusid, kuidas tööandja ei ole loonud palgalistele selliseid tingimusi, nagu on seadustega ette nähtud. Näis, kas soomlased oma ametiühinguga meile appi tulevad.

Kindlasti peaksid ametiühingud aga suutma olla tööandjatele konstruktiivsed vestluspartnerid, kes pakuvad välja uusi ideid. Teisisõnu: ametiühingute tegevuse kaudu peab majandusdemokraatia riigis arenema. See saab juhtuda üksnes siis, kui tööandjatega suudetakse vähemalt suuremas osas ühte jalga astuda.

REPLIIK

Miljon mõtet

Vali kõige tähtsam mõte, pane see kirja, arenda edasi. See võiks olla midagi aktuaalset ja olulist. Vali õiged sõnad, et oma mõtet hästi väljendada. See peaks olema üks vähestest kordadest, kui sa saad kirjutada just sellest, mida sina tahad, täpselt nii, nagu sina tahad.

Kas sõna «neeger» on kurjast? Kas ausad poliitikud on olemas? Kas Eesti peaks oma asja ajama või järgima euroliidu direktiive? Milleks meile feminism? Mis on kümme paremat paika suvepuhkuseks? Mis on kümme paremat putukatorjovahendit? Milliseid putukaid üldse tõrjuda? Kas Eesti või Poola maasikad?

Mitte ühelegi neist küsimustest ei ole kindlat vastust ja oma vaatenurgast on keegi kõige kohta juba midagi öelnud, mis on loomulik, sest inimeste eesmärk on leida vastuseid. Tegelikult aga pole olulised mitte vastused, vaid see, et inimesed mõtleksid. Aga raske on mõelda, kui ühiskond ehk inimesed ise on seadnud ajalised, ruumilised ja eetilised raamid, mille piires mõtletegevus võib toimuda.

ERET TALVISTE

«Sakala»
433 0049

Mahetoidu tooteahelaga ääremaastumise vastu

ÜKS EESTI PROBLEEME on ulatuslike piirkondade ääremaastumine. Uuringutest on ilmnud, et ääremaastunud on juba umbes 50 valda ja see ähvardab veel 60 valda. Neis kokku elab peaaegu 150 000 inimest. Kõige rohkem on selliseid valdu Kirde-, Kagu- ja Lääne-Eestis.

Ääremaastumise vastu on pakutud mitmesuguseid meetmeid, kusjuures kõikide nende puhul on rõhutatud ettevõtluse arendamise vajadust. Sellele põhimõttele on üles ehitatud ka hulk kohalikke arengukavasid ja riiklikke algatusi. Maale sobilikke uusi ettevõtluse valdkondi on aga vähe, sest ettevõtlus vajab investeringuid, oskusteavet ja toimivaid turustamiskanalid.

Paljud Eesti maakonnad või nende osad tunduvad olevat praegu regionaalarengu (tööhõive ja maaelu arendamise) seisukohast üsna lootusetus seisus. Selle üks põhjusi on maapiirkonnale omaste traditsiooniliste tootmisviiside häbumine.

Looduslikult või kultuurilooliselt atraktiivsetes piirkondades püütakse arendada põhiliselt turismi ja sellega seonduvat, nagu tootlustust ja majutust. Eriti taluturismis on see kohati andnud ka häid tulemusi. Kahjuks on turismi vallas võimalused siiski piiratud.

MAAL ON LOOMULIK tegelda põllumajandusega — see valdkond on eestlastele igiomane ning enamikul maainimestel on ka vajalik oskusteave. Praeguseks domineerib põllumajanduses põhjendatult suurtootmine.

Põllumajandustootmises osalemiseks tuleb tahes või tahtmata olla efektiivne, et konkurents püsida. Suurtootjal on madala omahinna ja suurte koguste tõttu lihtsam ka oma toodangut turustada.

Seetõttu on loomulik, et põllumajanduse areng on saanud võimalikuks suures osas tänu intensiivtehnoloogiate üleminekule nii taime- kui loomakasvatustes. Samas on see oluliselt vähendanud vajadust tööjõu järele, mis omakorda on kaasa aidanud ääremaastumisele.

Põllumajanduslikust suurtootmisest märgatavalt enam on võimalik maaelanikkonda rakendada mahetootmises, mis oma väikeste mahtude tõttu suurtootjale konkurentsi ei paku.

VÄINO POIKALAINEN

veterinaarmeditsiini ja loomakasvatuse instituudi vanemteadur

LEMBIT LEPASALU

veterinaarmeditsiini ja loomakasvatuse instituudi osakonnajuhataja

TOOMAS HUIK («POSTIMEES»)

Mahetootmine püsib põhiliselt kolmel tugisambal: ühe moodustavad riiklikud toetused, teise vajalikud inim- ja maaressursid ning kolmanda elanikkonna nõudlus mahetoodete järele. Viimati nimetatut võib pidada kõige tähtsamaks. Tarbijaid, kes peavad mahetootmeid tervislikuks, värseks ja päritolult määratletuks, tuleb aasta-aastalt nii Euroopas kui meil Eestis juurde.

SAGELI ON ääremaastuvate piirkondade arenguvisionis olulisele kohale asetatud elamiskõlblik ja säästev keskkond. Selle visiooni ja turismi arendamise kontseptsiooniga haakuvad hästi ka riiklikud ja Euroopa Liidu meetmed põllumajandusliku mahetootmise ja mahetoodete tarbimise edendamiseks.

Hulk piirkondi, kus põllumajanduslikul suurtootmisel arenguperspektiivi pole, võib hästi sobida mahetootmiseks ja loodusandide kogumiseks. Neis piirkondades on teatud eristatuse tõttu hõlbus teha kontrolli ning sealsete elanike hoiakud on soodsad ja looduslik keskkond saastevaba.

Osalt ühtivad Eesti ääremaastuvad regioonid mahetootmiseks sobilike aladega. Kagu- ja Lääne-Eestis on juba praegu mahetootmine keskmisest enam levinud. Muudes piirkon-

Kohapealsete töötlemisvõimaluste loomist tulebki pidada kõige olulisemaks põllumajandusliku mahetootmise kasvu ja tasuvuse eeltingimuseks.

dades aitaks mahetootmist edendada positiivne eeskuju.

Mahetootmist pidurdab enamasti piirkondliku maheturu piiratus. Eraldatusest tule-

nevalt pole suudetud välja kujundada ka laiemat turunduse taristut, mis võimaldaks tooteid suuremates linnades vajalikus koguses müüa.

Kõige suurem probleem on aga mahetoodangu kesine nomenklatuur, mis piirduv sisuliselt esmaste taimekasvatuse saadustega. Kuigipalju võib turult leida ka maheliha ja toorpiima. Mahetoorme väärindamisvõimaluste puudumise tõttu pole rahuldaval määral saadaval isegi kõige elementaarsemaid harjumuspäraseid toiduaineid, nagu pakipiima või mahehakkliha.

Mõistlik lahendus oleks mahetoorme kohapealne väärindamine mahetoodeteks. Seni pole aga selleks vajalikke töötlemisüksusi. Mahetöötlemise regulatsioonide kohaselt ei ole mahetootmeid lubatud valmistada ühel ajal tavatoodetega. Vajalikud on eraldi mahetöötlemisüksused. Neile pole aga praeguste mahetoorme mahtude korral küllaldast rakendust ja see muudab töötlemise väheefektiivseks.

ÜKS VÕIMALUS efektiivsust suurendada on töödelda eri mahetoodete gruppe (piima, liha- ja taimsed tooted) ühes keskus. Kohapealsete töötlemisvõimaluste loomist tulebki pidada kõige olulisemaks põllumajandusliku mahetootmise kasvu ja tasuvuse eeltingimuseks, sest see tagab terviklikkuse toidu tooteahelas. Praegu katkeb tooteahel enamasti mahetoorme kohapealt.

Eelneva tõttu on osutunud väheviljakaks ka senised mahevaldkonna edendamiseks tehtud pingutused. Eriti ilmekalt avaldub see maheliha ja -piima puhul. Mahepiim moodustab 2,2 protsenti Eesti piima üldkogusest, mahedana töödeldakse sellest aga vaid 0,4 protsenti. Maheliha moodustab liha üldkogusest umbes 1,3 protsenti, ent mahedana töödeldakse vaid 0,1 protsenti. Seda olukorras, kus nõudlus mahetoodete järele üha kasvab.

Töödeldud kujul on mahetooted linnades edukalt turustatavad. Pikema säilivusega kontsentreeritud tooted aga võiksid olla edukad eksporditartiklid eelkõige Euroopa Liidu riikidesse.

Arvestades üaltoodut, tuleb Eestis käivitada mahetoorme töötlemiskeskuste programm.

PRÄÄNIK

Eesti käsipallikoondis võitis Viljandi spordihoones Belgia meeskonda.

PIITS

Läinud neljapäeval üritas noor mees Viljandimaal politsei eest ära sõita.

UUDISED

Toimetaja MARKO SUURMÄGI, 433 0042, sakala@ajaleht.ee

3–15

Viljandi pärimusmuusika festivali korraldajad hakkasid müüma folgipeo kontsertidele üksikpileteid. Nagu eelmiselgi aastal, jäävad hinnad 3 ja 15 euro vahele ning festivali esimesel päeval on ka kaks tasuta kontserti.

Viljandi politsei arestimajas on kaks kambrit kainestusmaja tarbeks ning kaksteist kinnipeetavatele.

ELMO RIIG

POLITSEIMAJA

Arestikambrite valgus häirib kinnipeetavate und

TOOMAS KOITMÄE
sakala@ajaleht.ee

Viljandi politseimaja tehtud üllatuskontrolli järel palus õiguskantsler arestikambrites öösel valgust vähemaks keerrata, et kinnipeetavad saaksid paremini magada.

Politsei andis teada, et valgustuse murega arestikambrites tegeldakse, kuid lahendust see veel saanud ei ole.

Õiguskantsleri avalike suhete nõuniku Mari-Liis Sesmini sõnul tegid õiguskantsleri nõunikud 19. märtsil ette teatamata kontrollkäigu Viljandis Pargi tänavas asuva politsei-

maja arestikambritesse, kontrollimaks, kas kinnipidamisasutus vastab nõuetele.

Käigu tulemusena esitas õiguskantsler politsei- ja piirivalveametile aprilli lõpul kolm soovitusi. Esiteks palus ta muuta Viljandi arestimaja senist tava ja selgitada välja ka mõnest teisest kinnipidamiskohast saabujate tervises seisund. Teiseks leidis õiguskantsler, et kinnipeetavatele tuleb muuta mõistliku aja jooksul kättesaadavaks tähtsad õigusaktid, mida nood näha soovivad.

Ühtlasi ilmnas, et Viljandi kambris tuleks muuta valgustusüsteemi, nii et tõhusa järelevalve kõrval oleks tagatud ka kinnipeetavate uni. Selle puuduse töid Sesmini ütlemist mööda esile need, keda kambrites hoitakse.

Politsei- ja piirivalveameti kommunikatsioonibüroo presiesindaja Ragne Keisk kinnitas «Sakalale», et õiguskantsleri soovitusel on asjakohased ning lõuna prefektuur tegeleb puuduste kõrvaldamisega ja võtab koostöös Riigi Kinnisvara aktsiaseltsiga käsile ka valgustuse.

Õiguskantsleri esindaja sõnul on lõuna prefektuur lubanud alates 1. juulist teha tervisekontrolli igale arestikambritesse saabuval kinnipeetavale.

Hoolimata mõnest puudusest, pidas Sesmin Viljandi arestikambrite tingimusi keskmisest paremaks. «Hoone on võrdlemisi tänapäevane ning seal on muu hulgas jalutushoov, mis mitmes teises politsei arestimajas puudub,» kiitis

KAMBER

Arestimaja sisekorra-eeskirja järgi peetakse arestimajas kinni

- arestialuseid
- vahistatuid
- kainenema toimetatuid
- sundtoodavaid
- väljasaadetavaid
- kahtlustatuna kinnipeetuid
- väärtemenetluseks kinnipeetuid.

Allikas: politsei- ja piirivalveamet

ta. Ka Ragne Keisk leidis, et võrreldes teiste arestimajadega võib Viljandi oma pidada heaks.

Viljandi kohtumaja sai uue kohtuniku

MARKO SUURMÄGI
marko.suurmagi@ajaleht.ee

Ligi kolme aasta pikkuse ootamise järel sai Viljandi kohtumaja taas neljanda kohtuniku, kelle töömaht hakkab kohe kiiresti suurenema.

Tartu maakohtu Viljandi kohtumaja juhataja Toomas Lillsaare sõnul on kokku lepitud, et Aivar Hint saab enda lahendada esimesed sada kaasust, millega eilsest peale siinsesse kohtumaja pöördutakse. Lillsaarel endal on korraga käsil 145 protsessi. «Neist 13 on nii-öelda punases ehk kaua seisnud ja vajavad kiiret tegutsemist,» nentis ta.

Viljandi kohtunike töömaht on viimaste aastate jooksul pidevalt kasvanud, sest neljast ametikohast üks oli aastaid täitmata. «Vahepeal tundus juba, et selle probleemiga ei tegele enam keegi. Uusi kohtunikke oli väga keeruline leida,» meenutas Lillsaare. «Nüüd on neid siiski esile kerkinud.»

Eile andis justiitsminister teada, et Eestis asus korraga tööle viis uut kohtunikku. Alles paar nädalat tagasi oli teatatud neljast. Eesti

kohtusüsteemis on neid paraku puudu veel kümme ning seitsmele kohale käib konkurss. Minister Hanno Pevkur avaldas lootust, et tulevikus leitakse uued kohtunikud kiiremini kui seni.

Eesti esimese ja teise astme kohtutes on neid ametikohti kokku 223. Enamasti nimetatakse kohtunikuks isik, kes on teinud läbi ettevalmistusteenistuse või on sellest vabastatud ning sooritanud vastava eksami. Ettevalmistusteenistust ei pea läbima isik, kes on enne eksami sooritamist töötanud kaks aastat vandeadvokaadi või prokuröri, samuti niisugune kohtunik, kelle ametist vabastamisest ei ole möödunud rohkem kui kümme aastat.

Aivar Hint oli enne ametisse määramist Eesti advokatuuri liige ning pälvis tänavu märtsis advokatuuri hõbemärgi.

Toomas Lillsaare on andnud mõista, et lähiajal tuleb ehk Viljandisse leida veel üks uus kohtunik, sest tema kaalub ametist lahkumist. «Iga on selline. Passi tuleb ka vaadata,» lausus ta eile.

Uue kohtuniku lisandumine ei tähenda, et lahendid hakkaksid nüüd märksa kiiremini tulema. Lillsaare sõnul kulub veel tublisti aega, et kolme aastaga kuhjunust lahti saada.

Juuni algul luges Aivar Hint president Toomas Hendrik Ilvesele ette kohtuniku ametivande ja seejärel määrati ta ametisse.

Tolmav kruusatee taandub tasapisi kõvakatte ees

AIVAR AOTÄHT
aivar.aotah@ajaleht.ee

Viljandimaal kulgevaid kruuskattega riigimaanteed saab tänavu tolmuva kate alla 16 kilomeetri jagu.

Maanteeameti lääne regiooni ehitusosakonna peaspetsialist Allan Allik ütles, et eelmisel nädalal lõppesid tööd Kõpu–Tõramaa–Jõesuu teel. Seal sai eelpuistega kahekordse pinda-

mise meetodil uue kate alla Uia ja Iia vaheline neljakilomeetrine lõik.

Maanteeameti ametlikes dokumentides on selline teepinnas kirjas kui siirdekate, aga vabas kõnepruugis on heal lapsel mitu nime: tolmuva kate, kerg- ja kõvakate.

Töö läks maksma 125 700 eurot. Peatöövõtjana toimetas osahing Üle, enne seda oli teealuse ehituse eest hoolitsetud osahing Sakala Teed. Mahasõidud tehakse korda järgmise kuu jooksul.

Allik märkis, et Karksi-Nuia–Anikatsi teel Mäeküla ja Anikatsi vahel on tänavu plaanis rajada tolmuva kate kõige pikemale, 6,1 kilomeetri pikkusele lõigule.

Ettevalmistused on alanud, kõik saab tehtud juuli lõpuks. Peatöövõtja on aktsiaselts Kagu Teed, maksumus 366 000 eurot.

Viljandimaal on kokku 1245 kilomeetrit riigimaanteed. Enne tänavusi remonditöid oli neist asfalt- või kergkattega 669 kilomeetrit ehk 54 protsenti. Teised olid kruuskattega.

Eelmisel nädalal sai tolmuva kate Kõpu ja Tõramaa tee neljakilomeetrine lõik.

MARKO SAARM

Fotovõistluse žürii võitjaid ei leidnud

Karksi vallavalitsuse korraldatud fotovõistluse žürii andis kõigis kolmes kategoorias välja ainult teise koha auhinna ning nentis, et esimese ja kolmanda koha väärilisi töid ei olnud.

«Avasta Mulgimaad — jäädvusta oma kodukohta» esimeses voorus, mis kestis 2. jaanuarist 1. juunini, osales neli fotograafi.

Kategoorias «Karksi valla inimesed läbi igapäeva tegevuste ja sündmuste» pälvis teise koha Ain Peensoo. Kategoorias «Arhitektuur» sai teise koha Marnek Tugevus ning kategoorias «Mulgilik ja mulgipärane» Enn Sarv. Preemiaks oli neile fotokaupluse saja euro suurune kinkekaart.

Žürii valis välja 20 paremat fotot, mida on võimalik näha 1. juulist Karksi kultuurikeskuse teise korruse fuajees alates. Võitjate fotosid saab vaadata ka Karksi valla koduleheküljel.

Et võistlusele üheski kategoorias esimese ja kolmanda koha väärilist tööd ei esitatud, otsustas žürii kanda võidufondi üle teise vooru, mis kestab 2. juunist 15. novembrini. («Sakala»)

Lavastaja auks avatakse mälestustahvel

Täna kell 15 avatakse Viljandis Savi tänav 3 maja seinal teatripedagoogi, lavastaja ja näitleja Karl Adra mälestustahvel.

«20. märtsil möödus legendaarse sõnakunsti meistri sünnist 110 aastat ning 18. juunil on tema 20. surma-aastapäev. Seetõttu on tänavu õige aeg jäädvustada siin tema mälestus,» selgitas Viljandi linnavalitsuse kultuuri- ja noorsootöö spetsialist Ivi Lillepuu. «Savi tänav 3 maja oli kohaliku kultuurieliidi kooskaimise koht,» rääkis ta sellest, kui tähtis on meie linna kultuuriloos hoone, kus Ader elas aastatel 1949—1967.

Karl Adra Viljandis toimetamise aeg oli mõnevõrra pikem. Teatriiringkondades Kaarupina tuntud mees tuli Viljandisse 1944. aastal. Paarikümne aasta jooksul tegutses ta Ugalas peamiselt näitejuhana, oli lühikest aega peanäitejuht ning astus aeg-ajalt üles ka näitlejana. Kaarupi ja Aleks Satsi aegsest Ugalast räägitakse kui Baltimaade parimast provintsiteatrist. Kui kultuurharidustöö kool Viljandisse toodi, hakkas Karl Ader seal lavakõnet õpetama.

1963. aastal, kui Ader sai 60-aastaseks, otsustas ta teatrist pensionile minna ning jätkas tööd kultuurikoolis lavakõne õpetajana. («Sakala»)

Neste kliendi sõnutsi mahutas tema kaheksa-aastase Honda Jazz'i kütusepaak 42 liitri asemel vähemalt 50,82 liitrit.

MARKO SAARM

AUTO

Klient: kütust mahtus paaki rohkem, kui oleks pidanud

STEN MAHOV
sten.mahov@ajaleht.ee

Neste tankla kliendi sõnul mahtus tema auto 42-liitrisse paaki tankuri järgi 50 liitrit. Põhjus peitub tema arvates selles, et soojade ilmadega tuleb paaki õhu ja kütuse segu, kuid liitreid loeb tankur ikkagi.

Tanklad nimetavad sellist väidet vaeleks ning lisavad, et autode paagid ja torustik on umbmäärase suurusega.

Juhtum sai alguse eelmise nädala kolmapäeval, kui pensionär Ants (täisnimi on toimetusele teada) Viljandis Tallinna tänava Neste bensiinijaamas autot tankis. «Tavaliselt sõidan nii, et kui tuluke läheb kütusenäidiku juures põlema, tean, kui palju sõita saan,» rääkis Ants ning lisas, et sel korral oli näidik peaaegu nullis.

Paak mahutas umbes kümme liitrit rohkem

«Kui minu kaheksa aastat vana Honda Jazz'i kütusepaak mahutab 42 liitrit, siis esimese hooega jooksis paaki 43 liitrit, mispeale tankur lõi vahu peale kinni. Et olen uudishimulik, hakkasin vaatama, mis juhtub, kui ma edasi tangin,» rääkis Ants.

Tegevuse lõpetas ta siis, kui kütusepaaki oli kogunenud 50,82 liitrit. «Kui 50 liitrit täis sai, tuli mulle mõistus pähe, sest niisugune katse maksab ja

pensionäridele pole see just väike summa.»

Seejärel mõtles ta, kuidas on võimalik, et 42-liitrine paak mahutab 50,82 liitrit?

«Võtsin kohe ühendust Neste tanklaga ja rääkisin juhtunust. Sealt lubati öhtul tagasi helistada. Hiljem ütlesid sealsed töötajad, et olid käinud kümneliitrise möödunõuga mõõtnas ning kui tankur eksibki, siis ainult kliendi kasuks.»

Vanahärra säärase selgitusega rahule ei jäänud. Aastaid tagasi juhtus temaga samasugune lugu Viljandi Favora tanklas. «Ma ei mäleta, kui palju siis paaki jooksis, aga kindlasti üle 40 liitri. Helistasin tanklasse. Seal anti toru juhatajale, kes küsis kohe: «Kui palju sa tagasi tahad?» meenutas Ants ning lisas: «Järelikult teati, et sellist asja võib juhtuda.»

Vanahärra on veendunud, et niisugused juhtumid on omavahel seotud ning leiavad aset siis, kui kütus hakkab sooja ilmaga vahutama ja tõmbab õhku vahele. «Paaki tuleb õhu ja kütuse segu, aga tankur loeb liitreid,» seletas Ants ning nentis, et kuigi katse läks maksimaalselt hulga raha, pole tal tegelikult aimugi, mitu liitrit kütust autosse sai. «Kurat seda teab, kui palju sinna veel mahtunud oleks,» tõdes ta.

Aktsiaseltsi Eesti Neste jaemüügi juht Kristi Pari ütles, et Viljandis Tallinna tänava automaatjaamas käis tõesti tankimas klient, kel tekkis kahtlus, kas tankur on täpne. Pari sõnustas pakuti kliendile võimalust teha koos ettevõtte esindajaga kontrollmõõtmine,

kuid seda vanahärra ei soovinud. «Seetõttu tegi meie esindaja üksi kontrollmõõtmise ja edastas tulemuse kliendile, kes meile seejärel rohkem küsimusi ei esitanud,» lausus Pari.

Jaemüügi juhi jutu järgi on auto paagi puhul alati tegu ligilähedase mööduga ning see pole kunagi täpselt sama, mis on kirjas sõiduki dokumentides. «Peale paagi mahub kütust ka torustikku, mille maht on teadmata, aga kogemuste najal võib öelda, et see on autodel erinev. Seega on kliendi kirjelduses kõik õige: 43 liitrit pealt löi püstol tankimise kinni, sest paak sai täis. Kui seejärel vaikselt edasi tangiti, täitus ka kütusetorustik.»

Torustikud on umbmäärase suurusega

Kristi Pari lisas, et Neste tankur on mõõteseade, millele kehtivad kindlad reeglid. Tema sõnutsi arvestab tankur vedelikku, mitte õhku, ning seadet taotleb sõltumatu ja pädev ettevõtte Metrosert. «Pärast taatlemist tankur plommitakse ja uus plomm pannakse järgmise taatlemise ajal. Seega on välisatutud, et üks klient sai juhusega kütust valesi,» selgitas ta. «Meie oleme veendunud, et tankur töötab korrektselt ja väljastas sellise koguse kütust, nagu tablool kirjas oli.»

Aktsiaseltsi Johnny tegevjuhi Kalmer Johanson sõnul ei ole Antsu kirjeldatud juhtumit Favora tanklas iial aset leidnud. «Kõik kliendid, kes tulevad rääkima paagi mahust, peaksid enesele aru andma, et erinevalt

KOMMENTAAR

TANEL ALLIKSAAR, Viljandis Hondasid müüva LX Motorsi juhataja

Nende kümne aasta jooksul, kui olen Honda esinduses töötanud, pole ma nii meeletust vahest kuulnud.

Kaheksa aastat vana Honda Jazz'i kütusepaagi suurus on tõesti 42 liitrit ning kuigi kütusetorustiku maht on teadmata, ei mahu sinna kindlasti kümme liitrit, vaid maksimaalselt kolm.

tankuritest on autode paagid koos torustikuga umbmäärane suurus ja need kindlasti ei ole taadeldud,» ütles Johanson.

Tegevjuht kinnitas, et soe ilm ja vahutamine ei ole põhjused, miks mõõteseade peaks valesi kütust väljastama. «Minu suudan kannatlikult nirstada oma Audi A6 60-liitrisse paaki 67 liitrit kütust ega ole veel kordagi mõelnud Audi kontserni selle tõttu kohtusse kaevata ja kahjutasu välja nõuda,» ütles ta.

«Sakala» üritas ülalnimetatud anomaaliatele saada vastu-seid ka Tallinna tehnikaülikooli Virumaa kolledži teadlastelt, kuid ajalehe trükkimiseku ajaks neilt paraku vastust ei saadunud.

Wake-park toob Paala järvele uusi atraktsioone

ERET TALVISTE
sakala@ajaleht.ee

Möödunud suvel Paala järvel avatud Viljandi wake-park jätkab tegevust ka sel aastal ning külastajate meelitamiseks kavatsevad omanikud lisada sinna atraktsioone.

Ettevõtjate Rome Arumaa ja Jaanus Kovalu algatusel loodud sportlik meelelahutuskohd sobib omanike ütlemist mööda nii kogunud veelauasõitjatele kui algajatele, kes saavad osa võtta instruktorite käe all korraldatavatest koolitustest.

«Sõitjaid on enam-vähem pooleks: park meelitab ligi nii algajaid huvilisi kui professionaale,» sõnas Arumaa. Ta lisas, et eelmisel aastal jäid nad külastajate arvuga küll rahule, kuid tahaksid kliente ikka juurde. Sellepärast on tänavu plaanis parki veidi laiendada ning tegevust jätkab see kindlasti ka järgmisel aastal.

Juba juunis lisandub wake-parki paar uut atraktsiooni. Selle nädala lõpul peaks avatama tuubisõitu neile, kes veelauaga sõita ei soovi. Tuub sarnaneb väikese kummipadiga.

«Ennekõike on see huvitav lastele ning peredele,» rääkis Arumaa. Paari nädala pärast peaks püsti saama ka kogunud sõitjatele mõeldud *slidebox*, vees asetsev pikk toru, mida mööda on võimalik libiseda ja trikke teha.

Wakeboard'i ehk veelauaga sõitmine on spordiala, mis arvatakse pärinevat Uus-Meremaalt ja Austraaliast. Esialgu kutsuti seda *skurfing*'uks, ning see arenes välja 1980. aastate lõpul lumelauasõidust. Siinses wake-pargis sõidetakse üle järve kaablisüsteemi abil.

Niisuguseid parke on Eestis veel kolm, Tartumaal Rahinge järves, Tallinnas Battery wake-park ning Pärnus Lustipark.

PEETER KÜMMEL

Veelaudur möödunud suvel wake-pargis sõitmas

AMETIÜHINGUD

Peep Peterson: me peame olema ausad

KARL-EDUARD SALUMÄE
karl.salumae@ajaleht.ee

Eelmise nädala kolmapäeval Viljandimaal käinud Eesti ametiühingute keskliidu esimees Peep Peterson ütles «Sakalale» antud intervjuus, et vajaduse korral tuleb partnerit kindlasti tunnustada.

«Me peame suutma ausalt rääkida ka positiivsetest aspektidest,» sõnas Peterson, kes kohtus külaskäigu ajal Viljandi maavanema Lembit Kruuse ja kohalike ametiühingu inimestega.

Eesti ametiühingute keskliidu esimees Peep Peterson, kui ma ei eksin, möödus teil 11. juunil sada päeva uues ametis. Kuidas te sellele ajale tagasi vaatate?

Julgen väita, et olen sisse elanud ja esimesed muudatused on käima lükatud. Üks näide on tänane (12. juuni — toimeetus) kokkusaamine. Viljandimaal on üle 70 usaldusisiku. Nendest suur osa oli täna kohal ning hakkab ka edaspidi regulaarselt koos käima. Ametiühingute regionaalne mõõde, see, et kohalikud inimesed omavahel suhtleksid ja üksteist julgustaksid, on väga tähtis.

Samal ajal peame riigiga läbirääkimisi selle üle, milline tuleb uus kollektiivlepingu seadus. Esimene selleteemaline kohtumine oli mai lõpul ning praeguseks on seaduse eelnõusse tehtud suuri muudatusi. Läbirääkimiste voor oli meile edukas.

Üritame hoida avaliku sõnumi konstruktiivsena. Püüame rääkida vähem sellest, kuidas meid kiusatakse, ja rohkem sellest, et ajame töötajatele kasulikku asja. Tahame seda, et kui poliitikud kuulevad sõna «ametiühing», kuulavad nad meid ära ja saavad meie sõnumist aru.

Ikka ja jälle on räägitud, et Eestis on sõnal «ametiühing» nõukogude aja pärandina pisut halb mekk. Kui kaugel oleme teie arvates sellest, et võiksite nimetatud jutu ära unustada?

Eks selles mängi suuresti rolli põlvkondade vahetus. Meil on palju noori hakkajaid ametiühingujuhte ning neid on nõukogulikkuses raske süüdistada.

Kaasa aitab ka see, kui meie sõnum pole «me ihkame tagasi», vaid «me ihkame edasi», inimnäolise kapitalismi poole. Me oleme progressiivne jõud, mitte see, kes riiki tagasi sikutab. Ametiühingud pakuvad välja uusi lahendusi, mis on tõenäoliselt pisut skandinaavialikumad ja euroopalikumad kui senised viisid.

Eestis ei ole ametiühingud sama võimsad kui Skandiaavias või Lääne-Euroopas. Siin-seal on kuulda arvamust,

et võib-olla ei peakski ametiühingud siinmail nii tugevaks saama, sest nende järele pole enam samasugust vajadust kui varasematel aegadel. Mida teie sellisest seisukohast arvate?

Kahte asja. Esiteks: meil on skandinaavialikud ametiühingud. Transpordi, energeetika, tervishoiu ja hariduse valdkonnas on meie liikmelisus Põhjamaade omaga võrreldav. Kui keegi ütleb, et ametiühingud on nõrgad, siis nende sektorite kohta see kindlasti ei käi.

Teise rühma moodustavad valdkonnad, kus ametiühingutel on veel vähe sõnaõigust, aga see kasvab. Sinna kuuluvad kaubandus, riigitöötajad, teenindus ja infotehnoloogia.

Osa suuri valdkondi, näiteks ehitus ja pangandus on kahjuks seni veel katmata. Panganduses on ametiühingute vastu huvi tuntud, ehituses käivad meil läbirääkimised soomlastega. Võib-olla tõmbab Soome ametiühing lõunapiiri Lätile lähemale.

Kas ametiühingud peaksid skandinaavialikult võimsad olema, oleneb sellest, milline on ühingute roll. Kui ametiühingute eesmärk arvatakse olevat vehkida rusikatega ning panna kõik seisma, siis sellist jõudu ei ole vaja, küll aga ametiühinguid, kes suudavad töandjatega kontakti luua ning mõtleavad peale oma tasku täitmise ka sellele, kuidas majandust arendada.

Skandinaavia ametiühinguid imetletakse maailmas igal pool, isegi Ameerikas.

Kas Eesti töandjatele on vaja veel tõestada, et ametiühingu kaudu majandusdemokraatiat arendades on neil võimalik võita?

Kõik oleneb sellest, kas neil on niisugune kogemus või mitte. Kahjuks on positiivse kogemusega töandjaid praegu vähe, seepärast on meie asi lasta seda laadi uut kogemustel välja paista. Transpordi valdkonnas ametiühingute ettepanekuid näiteks üldiselt aksepteeritakse ja usaldusisikuid lüüakse üksteiselt lausa üle.

Kas Eestis on tänapäeval palju juhtumeid, et töandja püüab keelata oma töötajail ametiühingusse astuda?

Jah, seda tuleb sageli ette. Meie seisukoht on, et peame juhtima avalikkuse tähelepanu rohkem ametiühingute rahumeelsetele ettevõtmistele. Meediasse jõuavad suuresti sellised juhtumid, mille puhul asi läheb streikimiseni, kuid ainult viiel kuni kümnel protsendil juhtudel muutub olukord nii hapuks.

Kui näidata 90 protsenti, mille puhul läbirääkimised on konstruktiivsed, ning rõhutada ametiühingute ja töandjate ühiseid huvisid, ei tunta ametiühingute ees enam hirmu.

Kui erinev on maakonniti

see, kuidas töandja oma töötajatesse suhtub?

Arvan, et siinkohal ei saa maakondadel eriti vahet teha. Selge on see, et pealinna ümbruses on konkurents tööturul tihedam ning palgad ja soodustused selle võrra suuremad. Aga inimlik suhtumine ei eelda ainult raha, seda võiks jätta igale poole.

Viljandi maavanem tõi esile, et siin on tugev kogukonnatunne, ja meie kohalikud liidrid tunnistasid seda. Seegi distsiplineerib töandjaid ja tagab, et neil on ametiühinguga head suhted.

Olen «Sakalast» jälginud, et Viljandi maakonnas on peetud arutelusid, kuidas majandusahelas paremale järjele tõusta. Tahaksin, et meie ametiühingud samuti selle peale mõtleksid.

Tulles korraaks eespool räägitu juurde tagasi — kui palju on teie arvates vaja ametiühingute keskliidus muudatusi teha?

Meie arengukavas on üht-teist räägitud selle kohta, milline on keskliidu ning milline harulituse roll. Põhisuund on tugevdada just harulit. Kui praegu kõneldakse, et Euroopa sotsiaalfondist võiks eraldada ametiühingute arenguks lisasumma, siis ennekõike peaks see raha minema neile — et riigitöötajate ametiühing oleks tugev ja saaks endale juurde ministeeriumitöötajatest liikmeid, et pangandustöötajatel oleks oma ametiühing ja nii edasi.

Keskliidus on vaja põhiväärtusi paika sättida, et tähtsustataks lihtliikmeid. Teiseks on tarvis parandada usaldusisikute koolitusvõimalusi, et töötajate toetuse saanud inimesel oleks võimalikult hea väljaõpe. Nende eesmärkideni tuleb lähiaastatel jõuda.

Kas keskliidu tasandil on veel vaja atra seada ka selles mõttes, et ei oldaks enam vana-moeline rusikat vibutav jõud, millest ennist rääkisite?

Kindlasti tuleb silmas pidada, et kui mõni seaduseelnõu tuleb, siis ei tee me seda tervikuna maapõhja, vaid ütleme sätetehaaval: see asi on valge, see asi must ning nende vahel on veel mitu halli tooni. Nii saavutatakse läbirääkimistele konstruktiivsem pind. Kahtlemata tuleb partnerit, sealhulgas valitsust, vajaduse korral tunnustada.

Meil oli hiljuti riigikogu rahanduskomisjoniga kohtumine, kus andsime edasi oma arusaama majanduses toimuva kohta. Ühel hetkel küsis rahanduskomisjoni esimees Sven Sester: «Kas midagi positiivset ka on?» (Muigab.)

Me peame suutma ausalt rääkida ka positiivsetest aspektidest.

See on vist midagi, mis Eestis veel üleüldiselt õppimist vajab.

Arvan, et see tuleb kasuks. See teeb meelega heaks ning sellest sünnib koostöö.

ANNA AURELIA MINEV

Eesti ametiühingute keskliidu esimees Peep Peterson leiab, et meil on vaja ametiühinguid, kes suudavad töandjatega kontakti luua ja mõtleavad peale oma tasku täitmise ka sellele, kuidas majandust arendada.

Eestis on ligi 900 maardlat

Möödunud aasta lõpul oli keskkonnaregistri nimistus arvele võetud 887 maardlat ning kehivaid maavara kaevandamise lube oli üle 600.

Kõige enam ehk ligikaudu 19 miljonit tonni kaevandati mullu põlevkivi. Liiva ja kruusa kaevandati kokku 5,2 miljonit kuupmeetrit, lubjakivi ja dolokivi 2,7 miljonit kuupmeetrit ning turvast ligikaudu 600 000 tonni.

Nagu vahendas maa-amet, kaevandati väiksemas koguses ka savi ja meremuda.

Maapõueseaduse kohaselt on maavarad dolokivi, fosforiit, järvelubi, järvemuda, kristalliinne ehituskivi, kruus, liiv, lubjakivi, meremuda, põlevkivi, savi ja turvas, mis on arvele võetud keskkonnaregistri maardlate nimistus.

Maavaravarude muutused aruandeaastal olid peamiselt tingitud kaevandamisest, kaevandamiskadudest, maardlate varude ümberhindamisest ja lisavarude kinnitamisest ning geoloogiliste uuringute tulemusena uute maardlate bilanssi lisamisest. (BNS)

Enim kaevandatakse Eestis põlevkivi. LIIS TREIMANN («POSTIMEES»)

ARUANNE

Muutume aina võrdsemaks

Riigikogu põhiseaduskomisjonile eile oma mullust tegevusaruannet tutvustanud võrdõigusvoliniku Mari-Liis Sepperi sõnul on inimesed võrdõiguslikkuse vallas targemaks saanud.

«Inimeste teadlikkus oma õigustest, sealhulgas sellest, mis on sooline diskrimineerimine ja diskrimineerimine lapsevanemaks olemise tõttu, paraneb tasapisi,» lausus ta. «Samuti teab üha rohkem inimesi, kuhu pöörduda oma murega, kui nad kahtlustavad eba võrdset kohtlemist.»

Läinud aastal tegid võrdõigusvolinik ja tema nõunik pingutusi, et pakkuda diskrimineeritutele mitmekülgsemat, kiiremat ning tulemuslikumat õigusabi. Volinik aitas tema poole pöördunud inimestel koostada avaldusi töövaidluskomisjoni ja hagisid kohtusse.

Mullu võideti hulk vaidlusi, mille puhul diskrimineerimise põhjus oli lapsevanemaks olemine või perekondlike kohustuste täitmine.

«Oluline on ka välja tuua, et meedias avalikustatud eba võrdsuse juhtumid leidsid positiivse lahenduse osaliselt avaliku huvi ja hukkamõistu tõttu. See tähendab, et soolise võrdõiguslikkuse seaduse või

võrdse kohtlemise seaduse rikkumine ei ole enam avalikkusele vastuvõetav,» rääkis Sepper.

Samas teeb endiselt muret, et diskrimineerimisvaidluses on kannatanu nõrgem pool, kelle võimalusi seista oma õiguste eest piiravad hirm tööandja tagakiusamise ees ning õigusrikkumiste eest väljamakstavate hüvitissummade väiksus. Samuti varitseb oht, et kohtuasja kaotamise korral tuleb maksta kinni ka vastaspoole õigusabikulud.

«Võrdõigusorgani ülesanne on muu hulgas seista selle eest, et kannatanu ei jääks oma murega üksi,» tähendas Sepper. «Eelmisel aastal alustatud lähenemine, et aidata inimestel otse töövaidluskomisjoni või kohtusse pöörduda, jõuab loodetavasti järgnevatel aastatel uuele tasemele: keerulisemates asjades on kavvas võtta kannataja esindamine vaidluses enda peale. Vahendeid on ka selleks, et võtta kannatanule kohtus esindamiseks advokaat.»

Mullu esitati võrdõigusvolinikule ligi 400 pöördumist. Neist 95 olid kaebused ja selgitustaotlused konkreetset inimest või inimgruppi puudutava ebaõigluse ja eba võrdsuse asjus. Tavapärasest rohkem oli möödunud aastal meessoost avaldajaid. Võrdõigusvolinik tuvastas diskrimineerimise 11 juhul.

LIIS TREIMANN («POSTIMEES»)

Võrdõigusvolinik Mari-Liis Sepper sai eelmisel aastal 400 kaebust või muud pöördumist.

Mullu jätkas volinik ka soolise võrdõiguslikkuse seaduse ja võrdse kohtlemise seaduse nõuetest teavitamise tööd. Teiste hulgas koolitas volinik tööandjate esindajaid, avaliku sektori personalitöötajaid ning juriste. Volinik esines kokku 22 kohtusel, semi-

naril või konverentsil ettekande või kõnega.

Võrdõigusvoliniku ja sotsiaalministeeriumi koostöös ilmus raamat «Riigieelarve naistele ja meestele. Vajaduspõhine eelarvestamine avalikus sektoris», mis käsitleb eelarvestamise protsessis naiste

ja meeste vajadustega arvestamist.

Võrdõigusvoliniku iga-aastane aruanne annab ülevaate voliniku tegevusest ning käsitleb tema uuritud diskrimineerimisjuhtumeid ja ettevõtmisi õigusteadlikkuse kasvatamiseks vallas. (BNS)

SIMPLY CLEVER

ŠKODA

Uus erimudel ŠKODA Rapid Comfort Kõige rohkem ruumi omas klassis!

Rapid 1,2 TSI (5,1 l / 100km) Comfort erihind 12 990 €, kuumakse 147 €
Rapid 1,6 TDI (4,4 l / 100 km) Comfort erihind 14 990 €, kuumakse 170 €

Hinnas sisaldub: tehase alarm • kaugjuhtimisega kesklukustus • 6 turvapatja • lapseistme kinnitusaasad Iso-fix tagumisel istmel • elektrooniline juhtivuskontroll ESC • kiirustundlik roolivõimendi • helkurvesti panipaik juhiistme all • jääkraabits tankimisluugi siseküljel • pagasiruumi pakett • elektriaknad ees • soojendusega küljepeeglid • konditsioneer • CD-Mp3 raadio • esiistmete soojendused • soojendusega klaasipesuri düüsid • eesmisel udutuled, 15" valuveljed ...ja palju muud! Autovahetusel ostame tagasi Teie olemasoleva auto!

Autoliisingu krediidikulukuse määr on 2,78% aastas järgmistel näidistingimustel: vara hind 12 990 € (sisaldab käibemaksu), aastane intressimäär 1,99% + 6 kuu Euribor, lepingutasu 223 €, periood 60 kuud, sissemaks 15%, jääkväärtus 25%. Tutvu finantseerimistingimustega www.seb.ee/liising, vajadusel konsulteerri pangakontoris.

Moller Auto Viljandi OÜ

Viljandi, Tallinna mnt 45
Telefon: 4355 340
viljandi@skoda.ee

ŠKODA Eesti
mobiliirakendus

www.skoda.ee [facebook.com/skodaest](https://www.facebook.com/skodaest)

Kombineeritud kütusekulu 4,4 - 5,1 l / 100 km, CO₂ emissioon 114-119 g / km. Pildil on illustreeriv tähendus.

TEEMAD

Toimetaja STEN MAHOV, 433 0052, sten.mahov@ajaleht.ee

2,5

Nordea pank prognoosib Eestis käesolevaks aastaks 2,5-protsendilist reaalpalka ja kuueprotsendilist nominaalpalka kasvu.

KLIIMASEADMED

Kas konditsioneer, soojuspump või hoopis ventilaator?

STEN MAHOV
sten.mahov@ajaleht.ee

Kui firmad soetavad oma kontori õhutemperatuuri reguleerimiseks konditsioneer, siis koju ostetakse enamasti soojuspump, sest seda saab kasutada nii suvel kui talvel.

Viljandi Home Gallerys asuva ABC Kliima salongi juhataja Siiri Pärna sõnul on elu- ja tööruumide õige temperatuur väga tähtis.

«Sise- ja välistemperatuuri vahe võiks olla neli-viis kraadi. Kui õues on 30 kraadi sooja, on ruumis soovitatav umbes 25 kraadi. Suurem temperatuuri vahe ei ole inimese organismile hea: see võib kaasa tuua näiteks hingamisteede haiguse,» rääkis ta.

Statsionaarsed ja mobiilsed

Siiri Pärna jutu järgi on saada kahte sorti konditsioneer: statsionaarseid, mille väliosa paigaldatakse õue ja siseosa tuppa, ning mobiilseid, mis on ratastel ning mis eemaldavad sooja õhu kaasas oleva toru abil, kasutades ventilatsiooni-, akna- või seinavaust.

«Mobiilne konditsioneer ostetakse tavaliselt siis, kui on vaja kiiret ja lihtsat lahendust. Kui väljas on palav, saab sellega hakkama,» tõdes ta.

Pärn nentis, et kõigepealt küsitakse konditsioneeri osta soovivalt inimeselt, kas ta tahab seda ka talvel kütmiseks kasutada. «Kui jah, siis soovime kindlasti osta õhksoojuspumba, millega saab talvel kütta ja suvel jahutada. Kui klient soovib aga ainult jahutust, siis selgitame välja, kas ta eelistab standardset või mobiilset konditsioneer. Edasi uurime selle kohta, kas seade paigaldatakse eramajja või korterisse, kuhupoole jäävad aknad, mitmendal korral ruumid asuvad ning kui suur on nende pind.»

Seda kõike arvesse võttes tehakse vajalikud arvutused ja nende alusel hinnapakumine.

«Mobiilse konditsioneeri saab meilt kätte 340 euroga, statsionaarsete hinnad koos paigaldusega algavad 600 eurost,» lausus Pärn.

Tema kogemust mööda ostavad konditsioneer peamiselt firmad oma kontorisse, koju eelistatakse aga osta soojuspump, mida saab kasutada nii talvel kui suvel.

«Nii kui ilmad soojaks läksid, hakati kliimaseadmete

hindu küsima ning praegu on tööjärjekord üks-kaks nädalat,» rääkis Pärn. «On vaja ainult kolme-nelja ilusat ilma, et müük kasvaks.»

Paigaldama peaks spetsialist

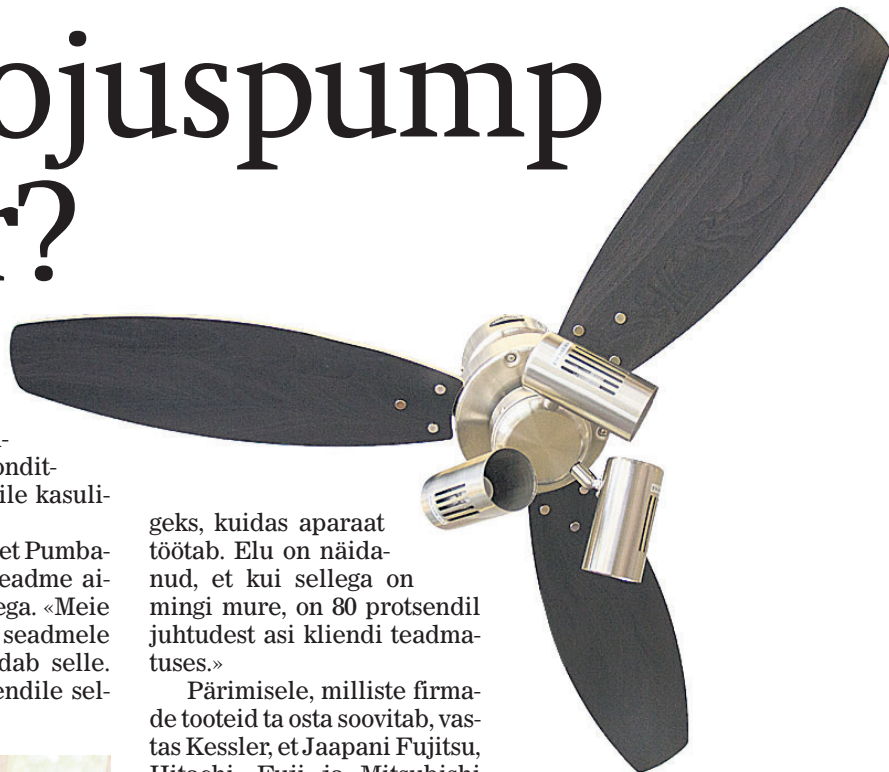
Osaühingu Pumbajaam juhatase liikme Rein Kessleri sõnul võib kodus kasutamiseks mõeldud konditsioneerid jagada

kahte rühma: *on-off*- ja inverter-seadmed.

«*On-off*-konditsioneer on ehitatud nii, et see töötab pidevalt täisvõimsusel ning kui ta saab kätte soovitud temperatuuri, lülitub välja. Inverteri kompressoril on neli-viis kiiruseseadet ning kui ta hakkab soovitud temperatuuri saavutama, lükkab pöördeid maha ja töötab normaalvõimsusega,» selgitas ta ning lisas: «Aastate-

ga on asjad arenenud nõnda, et *on-off*-i enam väga palju ei toodeta, sest inverter-põhimõttel konditsioneerid on kliendile kasulikud.»

Kessler rõhutas, et Pumbajaam müüb kliimaseadme ainult koos paigaldusega. «Meie spetsialist soovib seadmele hea koha ja paigaldab selle. Ühtlasi tehakse kliendile sel-

geks, kuidas aparaat töötab. Elu on näidanud, et kui sellega on mingi mure, on 80 protsendil juhtudest asi kliendi teadmatuses.»

Pärimisele, milliste firmade tooteid ta osta soovib, vastas Kessler, et Jaapani Fujitsu, Hitachi, Fuji ja Mitsubishi seadmed on Eestis teinud väga head tööd. «Need on vastupidavad ning tarbivad teistest vähem voolu.»

Kliimaseadmeid peab hooldama üks kord aastas ning tavaliselt tehakse seda enne kütteperioodi.

«Kõige tähtsam on filtrite ning siis soojusvahetite ja radiaatorite puhastamine. Lisaks peab üle vaatama temperatuuri,» kõneles Kessler.

Althõlma kliimaseadet osta ei tasu

Rein Kessler tõi välja, et temalt ostetakse kõige rohkem soojuspumpasid ning enim läheb neid kaubaks oktoobris, novembris ja detsembris. «Suvel hakkab ostmine peale juulikuus: siis võetakse enamasti seade, mis ka hästi jahutab,» märkis ta.

Kui klient ruume soojendada ei soovi, soovib Kessler oma sõnul *on-off*-kompressoriga seadet, mis võtab küll rohkem voolu, kuid jahutab toa maha. «Kui aga klient ütleb, et ta tahab ruume jahutada ja võib-olla ka soojendada, siis müün talle seadme, millega ta saab ka kütta.»

Soojuspump on Kessleri ütlimest mööda konditsioneerist umbes poole kallim. «Kui konditsioneeri saab kätte 500 euroga, siis soojuspump maksab umbes 1000 eurot.»

Küsimusele, kui sageli tuleb ette niinimetatud üheööliblikaid, kes panevad sulle seadme soodsalt üles ning järgmisel hetkel kaovad, vastas osaühingu Pumbajaam juhatase liige, et temal on olnud kaks klienti, kellele säärased tege- lased seadme on paigaldanud.

«Ühele inimesele oli öeldud, et 4,5-kilovatine seade toidab ära 80 ruutu. Mõne aja pärast selgus paraku, et see ei jõua kütta: puhub küll, aga vaikselt. Ma läksin vaatama ja sain aru, et oli pandud hoopis seade, mis suudab kütta maksimaalselt 30 ruutmeetrit. Sellist pulli on tehtud: müüja lubab ühte, aga paneb üles hoopis midagi muud,» meenutas ta.

Kessler lisas, et niisugused

althõlma müüjad ostavad seadmeid küll samadelt sisetootajalt kui näiteks Pumbajaam või ABC Kliima, ent kontorit neil ei ole. «Kontor tagab kliendile võimaluse, et mure tekkimisel on olemas koht, kuhu tulla ning oma probleemist rääkida ja sobiv lahendus leida.»

Need, kes endale konditsioneeri või soojuspumpa osta ei jõua, saavad suvekuuma peletada ka tunduvalt odavamahendiga: elektroonika- ja ehituskauplustes müüakse mitmesuguseid ventilaatoreid.

Home Gallery Decora poe klienditeenindaja Tiina Pöder ütles, et nii nagu konditsioneeride ja soojuspumpade puhul, suureneb ka ventilaatorite müük plavatavalt juba mõne päeva järel.

Põdra tähelepanekute järgi soetatakse endale enim laua- ja põrandaventilaatoreid. «Laeventilaatorite vastu on firmade huvi olnud väike. Juuk-surisalongi on neid siiski läinud ja ka koju on ostetud.»

Kui konditsioneeri ja soojuspumba vahel valikut tehes peab arvestama paljude asjaoludega, siis ventilaatorite tööpõhimõte on lihtne: neil on kolm-neli programmi, millega saab määrata töötamise kiiruse.

Hind oleneb muu hulgas firmast ja välimusest, korralik aparaat maksab aga vähem kui 30 eurot.

Kel raha vähevõitu, võib endale osta ventilaatori.

Osaühingu Pumbajaam juhatase esimehe Rein Kessleri sõnul peab konditsioneeri või soojuspumpa ostma hakates arvestama hulka asjaolusid, näiteks seda, missuguses majas ja mitmendal korral ruumid asuvad ning kuhupoole jäävad aknad.

3 x MARKO SAARM

UMBROHI

Mahepõllumees teeb mürgitamise asemel kõvasti füüsilist tööd

SIGRID KOOREP
sigrid.koorep@ajaleht.ee

Ida-Virumaa Toila val-
la Mägi põllu talu pere-
mees Sander Sarap sõi-
tis möödunud nädalal
Karksi maile, et tutvus-
tada sinna kogunenud
mahetootjatele uudet
umbrohuniidukit.

Sarap ostis selle mullu ligi
15 000 euro eest ja on investee-
ringuga rahul. «Teist aastat jär-
jest on maa väga märg olnud ja
pole saanud orast õigel ajal
äestada. See masin on niisugu-
sel juhul igati omal kohal,» lau-
sus ta.

Uudne kogu maailmas

Sander Sarapi sõnul pole
umbrohuniiduk uus asi mitte
üksnes Eestis, vaid terves
maailmas. «See on leiutatud
alles mõni aasta tagasi ning le-
vib praegu väga kiiresti,» tea-
dis ta.

Niisugune masin pole liht-
salt tõhus abivahend taimse-
test pahlastest lahtisaami-
seks, vaid see on mahetootja-
le põhimõtteliselt ainuke viis
vilja seest umbrohtu hävita-
da.

Kui traktor mürisema hak-

kas ja enda järel kuue meetri
laiust lõikurit vedama asus,
hõikas põllumajandusnõusta-
ja Karin Hüva: «Kas ta liiga kii-
rest ei sõida?»

Sarap selgitas, et see peab-
ki kiiresti minema, sest noad
ise ringi ei käi. Seejärel sihtis
omanik näpuga umbrohule,
mis oli lõikuri alt läbi käinud,
ning rääkis, et teravikud on
nüüd selle varsi vigastanud ja
see kuivab ära.

«Mida kõvem vars, seda pa-
remini masin tööd teeb,» mär-
kis ta. «Peenemaid ja paindu-
vamaid ta praegu lõigata ei ta-
ha, aga paari nädala pärast on
needki juba nii suured, et neist
saab jagu.»

Tõsi, viljapõldu vaadates
näisid näiteks osjad veel üsna
elujõulised. Seda ei saanud
aga öelda ohakate kohta. Nen-

de varred oli lõikur suisa poo-
leks murdnud.

«Umbrohi ei pääse enam
löögile — õienuppu ei tule ja
seemneid ta ei anna. Vili saab
võimaluse kasvada,» lausus Sa-
rap ning lisas, et tänu sellele
on kombainil ka lihtsam koris-
tada — ohakanutid on tavalis-
elt tüütud ummistajad.

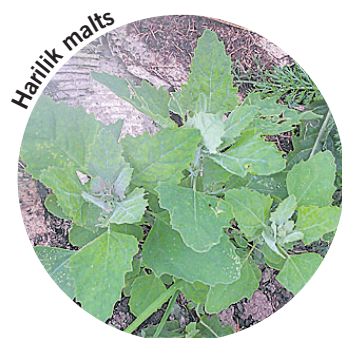
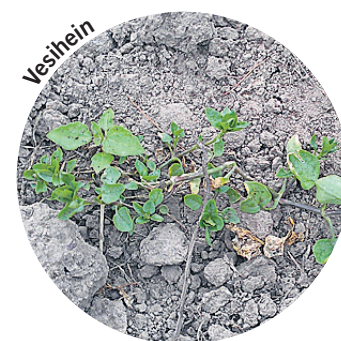
Et allesjäänud umbrohutai-
medest võitu saada, peab põl-
lu lõikuriga veel teist korda üle
käima.

«Kuskil kaks korda kahenä-
dalase vahega tuleb seda teha,
siis saab umbrohu hästi kätte.
Sadat protsenti ta muidugi ära
ei võta, aga päästab ikkagi põl-
lu,» nentis Sarap.

Mahepõld nõuab vaeva

Umbrohuga võitlemise kohta
oli hüva nõu hankima tulnud
28 mahetootjat Viljandi-, Val-
ga- ja Tartumaalt ning mujalt-
ki. Nende seas hakkas silma ka
mõni naine: kes oli kaasaga
ühes, kes poega asendama tul-
nud. Tarkust ei saanud ju lasta
raisku minna.

«Mahepõldudel on umbro-
hutaimi päris palju. Nende
hulk sõltub aga sellest, kuidas
külvata,» kõneles Sander Sa-
rap ning tõi näiteks, et kui pa-
ned seemne otse külvikuga ja
mulda eriti ei hari, tuleb kõvas-
ti ohakat sisse.

«Mahepõllul peab keemiat
asendama füüsilise tööga,» tö-
des Sarap. «Kui oled kündnud
ja kolm-neli korda kultiveeri-
nud, tuleb umbrohtu märksa
vähem, aga kõik see nõuab
palju aega, vaeva ja ka kü-
tust.»

Karin Hüva lisas, et ega ma-
hetootmine odavam tule. «Väe-
tiste peale küll raha ei kulu,
aga põllumees peab ostma sel-
lise masina,» lausus ta, osuta-
des umbrohuniidukile.

Põllumeeste päev Karksi
vallas ei piirdunud siiski vaid
Ida-Virumaa mehe uue masina
katsumisega. Põllumajandus-
nõustaja Karin Hüva rääkis
Karksi-Nuia kohvikus Heim
umbrohu kui ühest mahepõl-
lumajanduse kurjemast hädast
laiemalt.

«Umbrohi talvitub koos
kultuurtaimedega ning on ke-
vadel neist sammu võrra ees,»

toonitas nõustaja. «Mahepõld-
nikel ei ole aga võimalust min-
na poodi ja osta mürki. Kõik tu-
leb korda saada maad hari-
des.»

Tarkused igast vallast

Karin Hüva nentis, et mahe-
põllumehele peavad olema
teadmised näiteks külvikorda-
dest, mulla külviks ettevalmis-
tamisest, sõnnikumajandusest,
haljasväetistest ja külvinor-
mist.

«Sageli on häda selles, et
mõne mahekultuuri külvinorm
on liiga väike või siis pole oma
seemet piisavalt puhastatud, ja
põld tuleb väga hõre,» rääkis
ta. «Külvis peab olema hästi
sorditud, et me ise umbrohtu
juurde ei tooks ja vilja vähe-
maks ei jäta.»

Külvikorrast kõneldes ütles
nõustaja, et niipalju kui tema
on talunikega kokku puutunud,
on nad viljavaheldusplaani-
st kinni pidanud. Teinekord aga
ei arvestata, et kultuuridel on
ka ühiseid haigusi. Hüva tõi
näiteks väga tundliku nisu.
«Nisu külvatakse odra järel,
aga odra haigused lähevad ni-
sule edasi. Seepärast tasub ma-
hepõldnikel seda järjekorda
muuta.»

Kaer ja rukis korrastavad
Hüva jutu järgi mulda, nii et
need peaksid ikka mahetootja-
tel külvikorras sees olema.

Mõni mahepõllumees tea-
dis öelda, et kui umbrohi ikka
lokkama lööb, aitab vaheldu-
seks ristiku pealekülv või siis
põllu mustkesa alla jätmine.
Mustkesa kasutatakse küll va-
heldusena, kuid põllukultuuri-
de järgnevust viljavaheldus-
või külvikorrast plaanis see ei
katkesta.

Hüva sõnul on ka põllume-
hed märganud, et kui külvikord
on paigas, hakkab umbrohi vä-
henema.

Rukkilillest tuulekaerani

Kui Karin Hüva oli ette võtnud
umbrohtude loendi ja seda tut-
vustanud ning rääkinud, kui-
das umbrohtu on võimalik jao-
tada näiteks toitumisviisi järgi

parasiitideks ja mitteparasiiti-
deks või siis arengutsükli järgi
lühiajalisteks ja mitmeaasta-
listeks, jäi mahepõllumeestel
üle vaid tõdeda, et neist täiesti
lahti polegi võimalik saada.

Naljatamisi nenditi, et mõ-
ni neist taimedest on ju iluski.
Näiteks päikesekollased paise-
lehed ja võililled, taevakarva
rukkililled, kirikakar ja põldsi-
nep ning valge mesikas.

Muu hulgas oli juttu tuule-
kaerast kui ühest Eestis enam
levinud umbrohu, mille see-
me võib mullas püsida isegi ku-
ni kümme aastat. Hüva märkis,
et mahetootjad sellega seni
siiski eriti kimpus pole olnud.
«Kui seda nende põllul ringi
lehvib, on see saadud ilmselt
kusagilt juhuslikult.»

**Mahepõllul
peab keemiat
asendama füüsi-
lise tööga.**

SANDER SARAP,
Mägi põllu talu peremees

Tuulekaer on Hüva selgi-
tust mööda kiire levija. «Kui si-
na saad temast jagu, aga sul on
teeäärne põld ning sealt sõi-
dab mööda viljakoores, milles
on tuulekaera seemet, saab sel-
le endale ka sinu põld.»

Ka Karksi-Nuia umbrohu-
juttu kuulama kogunenud ma-
hepõllumehed tunnistasid, et
tuulekaera üle nad väga ei kur-
da, ent nüüd panid nad kõrva
taha, mida vajaduse korral et-
te tuleks võtta.

Mahetootjad kogunesid möödunud nädalal Eesti eri otstest Karksi valda, et hankida teadmisi põlde kimbutava umbrohu kohta. Koos tutvuti ka uu-
se niidukiga, mis on omaniku sõnutsi ainuke masin, millega mahepõllumees saab vilja seest umbrohtu hävitada.

VABA AEG

Toimetaja KAIE MÖLTER, 433 0041, sakala@ajaleht.ee Kuulutused tel 433 0062, kuulutused@sakalakirjastus.ee

KONTSERDID

Suure-Jaani gümnaasiumi aulas täna kell 12 Mart Saare nimelise lauljate võistluse «Villem Kapp 100» ja Villem Kapi nimelise heliloomingu võistluse «Uus laul» esimene voor (tasuta). Kell 17 on teine voor. Pilet 3/2 €. Kell 19 võitjate autasustamine ja laureaate kontsert. Pilet 5/3 €.

Suure-Jaani kirikus esineb täna kell 22 Klaaspärlimäng Sinfonieta. Kavas on Artur ja Villem

Kapp, Tšaikovski, Grieg. Pilet 8/5 €.

Kaevumäel täna kell 20 Tanel Padari, Ott Leplandi ja Jalmar Vabarna kontsert «Lugusid naistest ja meestest».

Kohvikus Fellin on 21. juunil kell 20 lavastuslik kontsertõhtu. Viljandi kultuuriakadeemia teatrikunsti 9. lend esitab Juhan Viidingu, Jacques Breli ja Aleksander Vertinski loomingut. Sisepääs on prii. Lisainfo ja broneerimine e-postiga info@koh-

vikfellin.ee ja telefonil 435 9795. Kauba tänav 11, Viljandi.

ÜRITUSED

Kitzbergi gümnaasiumi IX klassidel on lõpuaktus 20. juunil kell 13 ja XII klassidel kell 16 Karksi valla kultuurikeskuses.

Karksi valla kultuurikeskuses on 21. juunil kella 12—18 krokodillide ja reptiilide näitus. Pilet 6/4 €, flaieriga 1 € odavam.

Saarepeedi rahvamaja korraldab 21. juunil kell 14 võrguplatsil se-gavolle võistluse (3 liiget) ja kell 21 suve alguse peo koos jaanitulega, õhtu peaesineja on ansambel MaMa. Toimuvad jaaniõhtule omased võistlused. Parimatele auhinnad. Pruukosti pakub Jõe-oru villa. Info tel 523 4605.

Holstre jaanituli ja -laad on 22. juunil. Kella 8—12 on Vladislav Koržetsi juhtimisel kalapüügi-võistlus, kell 10 algab laad, kell 13 paadiralli, pärast seda oma-valmistatud veešidukite demon-stratsioon ja võidu esinemine — peavõit on auto, kell 16 mudavõrkpall, kell 18 rammumees, kell 21 ansambel Dolores. Lastetelk, lastega tegeleb kloun Ummi. Lisainfo kodulehel reklaam.weebly.com ja Weebly telefonil 528 6421.

Karksi-Nuias on 23. juunil kell 10 lilled asetamine Vabadussõjas langenute mälestussamba-jalamile. Kell 20 on Karksi ordu-linnuses jaanijooksu jaanisim-man. Esinevad ansambel Regatt ja Jüri Homenja. Pilet 2 €.

Viljandi linna jaanituli on 23. juunil kella 20—1 Teisel Kirsimäel, mängib ansambel Sunshine Company.

Eesti psoriaasiliit korraldab 29. ja 30. juunil Viljandimaal Ramsi külas Kivi turismitalus suvekooli teemal «Noored ja psoriaas». Osavõtutasu on 26 €. Lisainfo http://www.epsol.ee/?doc=15. Registreeruda saab 22. juunini telefonil 505 2455 või e-posti aadressil georg.jurk-nov@gmail.com. Ootame suvekooli kõiki huvilisi, et saada/jagada uusi teadmisi ja vahetada kontakte.

RAAMATUKOGU

Viljandi linnaraamatukogu Tallinna tänav 11/1 on 31. augustini avatud teisipäevast reedeni kella 10—18, laupäeviti kella 9—16. Pühapäeviti on raamatukogu suletud, esmaspäeviti kella 9—16 on lahti ainult perioodikasaal ja avalik internetipunkt esimesel korrusel. Teistel päevadel on avalik internetipunkt ja Viljandi linnagalerii avatud raamatukoguga samadel kellaaegadel. Iga kuu viimasel reedel on raamatukogu sisetööde tegemise tõttu suletud.

Männimäe osakond on juunikuus avatud esmaspäevast ree-

Andres Mustonen esineb täna õhtul oma ansambliga Klaaspärlimäng Sinfonieta Suure-Jaani kirikus. PEETER LANGOVITS («POSTIMEES»)

deni kella 10—18, laupäeviti, pühapäeviti ja kuu viimasel kolmapäeval on osakond suletud. Juulikuus on Männimäe osakond suletud töötajate kollektiivpuhkuse tõttu.

NÄITUSED

Viljandi linnagaleriis on 20. juunini näitus «Elav, põnev ja kirev vaimne kultuuripärand» ning raamatukogu üldlugemissaalis juuniku lõpuni Viljandimaa naisliidu ja Viljandi linnaraamatukogu ühine näitus «Esiemade pärandit». Välja on pandud esemeid ja teemakohaseid raamatuid. 24. juulini on lasteosakonnas Harry Gustavsoni pereteatri nukkude näitus «Nukk ja raamat». Tallinna tänav 11/1.

Sakala keskuses on 30. juunini fotonäitus ««Viimse reliikvia» viimne võttepäev». Tallinna tänav 5, Viljandi.

Karksi valla kultuurikeskuses on 1. juulini Karksi noortekeskuse loovusringi Susher-Vusher näitus ning esimese ja teise korruse fuajees «Loodusfoto 2011».

Tarvasto raamatukogus on 5. juulini Tarvasto muusika- ja kunstikooli juubelinäitus. Seda saab vaadata raamatukogu lahtioleku ajal. Tel 436 6262.

Kondase keskuses näeb 7. juulini stuudio Emma Leppermanni väljapanekut «Õõviul», 14. juulini Kai Kiudsoo-Värvi klaasinäitust «Taevased ja maised asjad II», 26. augustini «Meisterfoto-

graaf Jaan Riet. Inimesed ja paigad stereofotodel 1902—1935», 15. septembrini Anna Wildrose'i kollaaži- ja assamblaažinäitust «Sinine, valge, punane» ja 22. septembrini Kaarina Staudinger-Loppukaare maale müstilistest olevustest «Õised olevused». Püsiekspositsioonis on Paul Kondase maalilooming Viljandi muuseumi kogust. Pikk tänav 8, Viljandi. Tel 433 3968.

Viljandi muuseumi näitusetas on 11. augustini 1970. aastate laste elu kajastav näitus «Lapse põli». Johan Laidoneri plats 10. Tel 433 3316.

Mõisaküla raamatukogus näeb Eesti Vabariigi 90. aastapäevaks valminud rändekspositsiooni «Eesti riiklikud teenetemärgid». Näitus annab ülevaate Eesti riiklike teenetemärkide ajaloost ja tänapäevast. Eksponeeritud on hulk haruldasi ning rahvale tundmatuid dokumente ja fotosid. Väljapaneku koostamisel on kasutatud lisaks rahvusraamatukogu kogudele ka Eesti filmiarhiivi, Eesti riigiarhiivi ja Eesti ajaloomuuseumi materjale. Näituse koostas Lea Hein ja kujundas Tiiu Laur. Raamatukogu on avatud E, K, N, R kella 10—17 ja T kella 12—19, L ja P suletud. Info tel 436 4103.

NIMEPÄEV

Tänased nimepäevalised on Aurelia, Auri, Auli, Reili, Reeli ja Reelika.

JAANIPÄEV KARKSIS 23. JUUNIL 2013

KARKSI JAANILAAT

11.15 Karksi Külamaja ansambli "Ehatäht" esituses näitemäng "Vigased pruudid"
12.00 Võistlusemängud lastele
12.30 Esineb meesansambel "Pange poisid"
13.15 Suur laadaoksjon

Laadainfo: Tea Saaremägi, 55987770, tea.saaremagi@karksi.ee.

Karksi jaanipäeva tantsuõhtu toimub 22. juunil algusega kell 20.00. Tantsuks mängib ERNESTO. Kavas rahvuslikud jõukatsumised.

36. JAANIJOOKS ÜMBER KARKSI-NUIA PAISJÄRVE

Kell 14.30 start lastejooksule 3–4 ja 5–6-aastastele lastele. Distants 0,3 km.

Kell 15.15 start lastejooksule 7–10-aastastele lastele. Distants 0,7 km.

Kell 16.00 start põhijooksule. Distants 4,4 km.

Kell 16.00 start kepikõndijatele. Distants 4,4 km.

Jooksude start ja finiš asub Karksi Ordulinnuses.

Detailne info: <http://sport.karksi.ee>

Eelregistreerimine (õpilastele 2€ ja täiskasvanutele 4€) toimub AINULT internetis aadressil www.sportinfo.ee kuni 21.06 kella 24.00-ni.

JAANIJOOKSU JAANISIMMAN

Jaanisimmani esinejateks on vokaal-instrumentaalansambel

REGATT

ja igas vanuses naiste lemmik poplaulja

JÜRI HOMENJA.

Jaanisimmani sissepääs on sümbolised 3 eurot ja oma alkohol jätta palun koju!

Jaanisimmani ametlik kodulehekülg on www.intro.ee.

AutoSalong

Karksi-Nuia Takso
5820 7771

IIIVAKIVI

A. Le Coq

NUIA PMT

NUKILEE

NUKILEE

NUKILEE

NUKILEE

Tähelepanu! Tegemist on alkoholiga. Alkohol võib kahjustada teie tervist.

SPORT

Toimetaja MARKO SUURMÄGI, 433 0042, marko.suurmagi@ajaleht.ee

530

Eesti ja Belgia käsipalli kvalifikatsioonimängule Viljandi spordihoones müüdi 530 piletit. Kohal oli ka hulk kutsetega külalisi.

Pühapäeva õhtul kogunes Viljandi spordihoonesse Eesti ja Belgia käsipallikoondise lahingule kaasa elama täismaja spordihuvilisi.

3 x MARKO SAARM

KÄSIPALL

Eesti koondis alistas Viljandis Belgia ja pääses alagrupist edasi

LAURA KALAM
sakala@ajaleht.ee

Pühapäeval Viljandi spordihoones Belgia võrstanud Eesti meeste käsipallikoondis võitis kohtumise 32:23 ja tagas endale edasipääsu 2016. aasta Euroopa meistrivõistluste valikturniiri järgmisele voorule.

Valikturniiri esimese etapi võitis Eesti täiseduga, edestades neli punkti teeninud Belgia ja punktidega jäänud Iirimaa.

Enne viimast kohtumist oli koondise peatreeneri Jüri Lepa suurim mure, et ühistreeningud jäid napiks. Meeskonnakapten Mait Patrail näiteks sai koondisega kaasa teha vaid kaks harjutuskorda.

Esimese poolaja algul oligi Lepa sõnul näha rabadust. «Mäng ei läinud käima, sest

praegune koosseis ei ole pikka aega koos platsil olnud,» lausub ta.

Koostöö hakkas klappima

Paaril korral suutis Belgia kodus mänginud Eesti ees isegi juhtima minna. Poolaja lõpuks sai aga Eesti koondis oma koostöö klappima.

«Kui algul koostöö lonkas, siis poolaja lõpul läks meil juba tunduvalt paremini,» nentis Jüri Lepp.

Vaheajale läks Eesti 14:11 eduseisus ning edaspidi Belgial enam juhtima minna ei lasknud.

«Teiseks poolajaks rääkisime mõned asjad üle,» ütles treener. «Rahustasin poisse ja tegin kaitses mõne muudatuse.»

Mõlemad Viljandi mehed Kristo Voika ja Rasmus Ots said treeneri ütlemist mööda hästi hakkama.

«Voika tegi korraliku mängu. Koondises võistelda on hoo-

pis midagi muud kui klubi eest platsil olla,» rääkis ta.

Lepp nentis, et koondises leidub palju resultatiivseid mehi, tagamängija Voika ülesanne oli aga pall käima panna ja teistele võimalusi luua.

Värvavaht Rasmus Ots sai teistest meestest küll vähem mänguaega, kuid täitis treeneri ootused.

«Rasmus tegi oma tööd väga korralikult,» sõnas Lepp.

Kristo Voika jäi samuti kohtumisega rahule. «Esimese tõsise mängu kohta läks kõik hästi: tuli kindel võit.»

Suurimaks õnnestumiseks pidas Voika just rünnaku organiseerimist. «Koostöö hakkas lõpu poole väga hästi sujuma. Mäng Mait Patraili ja Dener Jaanimaaga tuli väga hästi välja,» kõneles ta.

Toetav kodupublik

See, et mäng leidis aset koduses Viljandi spordihoones, lihas Kristo Voika sõnul pisut

Eesti koondise kapten Mait Patrail viskas Belgiale kaheksa väravat.

pinget. «Eks ma olnud enne mängu veidi rohkem närvis kui tavaliselt. Samas on kodusaalis alati hea mängida,» rääkis ta.

Rasmus Otsale koduväljak lisapingeid ei tekitanud. «Pigem mõjus see rahustavalt ja andis enesekindlust juurde,» lausub ta. «Kodus on ju ikka palju parem võistelda kui võõras saalis.»

Ots arvas, et sai platsil olud kümne minuti jooksul hästi hakkama. «Selle väikse aja oli mul palju õnnestumisi,» ei jäänud ta tagasihoidlikuks. «Kokku kogunes umbes kolm või neli tõrjet.»

Ideaalsest mängust jäi Otsa oma sõnul lahutama õige pisut. «Mõne viske oleks võinud veel ära võtta, kuid see sõltus juba ka kaitsjate koostööst,» lausub ta.

Kauaaegne Viljandi käsipallitreener Lembit Nelke rõõmustas publiku suure huvi üle. «See mäng oli meie käsipallile ja selle populaarsusele ainult kasuks,» ütles ta.

Kristo Voika rõõmustas kodupublikut ühe väravaga.

Heameelt valmistas Nelkele ka see, et mängida said Viljandi poisid ja nad tegid seda hästi.

Sakala

Tartu t 8, 71020 Viljandi
Üldtelefon 433 0040
Faks 433 4275
Internet: <http://sakala.ajaleht.ee/>
e-post sakala@ajaleht.ee
Reklaami telefon 433 0063, faks 433 0080
Kuulutuste faks 433 0066
e-post reklam@sakalakirjastus.ee, kuulutused@sakalakirjastus.ee
Klienditeenindaja-sekretär Marge Ira 433 0040
Peatoimetaja Hans Väre 433 0050
Peatoimetaja asetäitja Marko Suurmägi 433 0042
Vanemtoimetaja Rannar Raba 433 0051
Toimetajad
Maarja Möldre 433 0082
Anu Arak 433 0082
Arvamustoimetaja Karl-Eduard Salumäe 433 0048
Reporterid
Aivar Aotäht (uudised) 433 0085
Margus Haav (kultuur) 433 0046
Sigrid Koorep (uudised) 433 0049
Madis Luik (sport) 433 0043
Sten Mahov (tarbija) 433 0052
Kaie Mölter (uudised) 433 0041
Siim Piirak (uudised) 433 0084
Üllar Priks (uudised) 433 0044
Tiina Sarv (kultuur) 433 0047
Egon Valdaru (uudised) 433 0053
Fotograaf Elmo Riig, Marko Saarm 433 0057
Korrektorid Kadri Soon, Ülle Mällmann 433 0056
Kujundusjuht Ain Kivilaan 433 0058
Küljendus Piret Holtmann, Katri Henga 433 0055
Reklaamitoimetuse peaspetsialist Merlin Muts 433 0063
Müügispetsialistid
Airi Janke 433 0060
Monika Schults 433 0064
Kuulutuste ja ajalehe tellimuste vastuvõtu klienditeenindaja Andra Tetsmann 433 0062
Kujundaja Imbi Padrik 433 0081
Küljendaja-kujundaja Liina Valt 433 0081
Korrektor Gitta Lilienthal 433 0083
Finantsjuht Pilvi Sume 447 7099
Raamatupidajad
Kaie Liiv 433 0065, Meeli Eismann 433 0068

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti kella 9–17, lõuna kella 13–13.30. Järgmise päeva ajalehte kella 12-ni. «Sakala» ilmub viis korda nädalas. Väljaandja AS Ühinenud Ajalehed. Juridiline aadress Gildi t 1, 51007 Tartu. Postiaadress Rüütli t 14, 80010 Pärnu. Toimetus käsikirju ei tagasta ja võtab endale õiguse neid lühendada. Välisautorite honorarid kantakse üle pangakontole üks kord kuus järgmise kuu 6. kuupäeval. Kõik ajalehes «Sakala» avaldatud artiklid ja fotod on autoriõigusega kaitstud teosed, mille reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma AS-i Ühinenud Ajalehed kirjaliku nõusolekuta keelatud.

Trükitud Kroonpressi trükikojas. Tiraaz 8736

Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda pressiohkogusse, pn@eall.ee või telefon 646 3363.

Nii reedel kui laupäeval sündis Viljandis poiss ja pühapäeval sündis kaks tüdrukut.

30 AASTA EEST

«Tee Kommunismile», 14. VI 1983

Lõpetati õppeaasta. Keskaigla keskmetsiinitöötajate rahvaülikoolide õppeaasta lõpetati möödunud nädalal. Propagandistide Tiiu Kolgi ja Viktor Sarapu juhitud ringides kulges õppetöö vastavalt ettenähtud plaanidele. Lõppõppusele oli kutsutud kaks külalist — ajalehe «Rahva Häl» korrespondent Arnold Trummer ja Tartu Riikliku Ülikooli professor Kalju Pöder.

Sakala

- paberil
- arvutis
- tahvelarvutis
- nutitelefonis

6,95 € kuus
(juriidilisele isikule 7,95 €)

433 0040, 617 7717
www.sakala.ajaleht.ee

KINNISVARA

Kesklinnas müüa äripind. Tel 5645 4754.

Majapidamine maal ja 4-toal ahik korter kesklinnas vahetada maja vastu linnas. Tel 5616 5212, 506 4049.

Müüa heas korras 1-toal keskk korter Viiratsis. Tel 520 2329.

Ostan maad ja metsa. Tel 511 1666.

OÜ Etest PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, 514 5215.

Soovin osta 2-toal korteri Viljandis. Tel 5308 3363.

Üürile anda korter Viljandis, üür 130 € kuus. Tel 5671 3711.

SÕIDUKID

Müüa 1998. a VW Passat 1.6, 74 kW. Tel 5836 1442.

Ostame 1990.—2008. a sõiduautosid. Tel 5555 8120.

TEENUSED

Busside tellimine. Tel 504 4315.

Carstopis kliimahooldus 45 €.

Kaardid ennustavad, h 1,09 €/min. Tel 900 1727.

Kaeve- ja laadimistööd. Tel 5697 0297.

Kanalisatsiooni- ja veetrassitööd, kaevetööd. Suvaveepumpade ja septikute paigaldus. Tel 521 7415.

Lukksepatööd. Tel 5694 9844.

HÜDRO-VOOLIKUD

PARIMA HINNA JA KVALITEEDIGA

Võida ajas ja rahas!

OÜ Enberg T. E.
Paistu t 3-a, Viljandi
E-R kl 8–18, L kl 9–14
Tel 434 9090

Puit- ja krohvmajade värvimine, survepesu. Tel 5190 7192.

Virtsapütt. Tel 518 5879.

OÜ Enberg T. E.
Paistu 3-a, Viljandi, tel 434 9090
Avatud E–R 8–17

AUTOREMONT
Vajaduse korral tuleme ise autole järele. Kui tööd on tehtud, toimetame sõiduki teile sobivasse kohta.

AUTOVARUOSAD
otse maaletootjalt

LUKKSEPATÖÖD

VEERMIKU KONTROLL
tasuta!

Ostes õli ja õlifiltri meilt, on õlivahetus tasuta!

Võlad, kohtuväline teenus. Mentalist. Tel 730 0818.

Puur- ja maaküttegaevude tegemine, pumpade ja septikute paigaldus. Vee-, kaeve- ja kanalisatsioonitööd. Tel 521 7415, www.baltipuurkaev.ee.

Pottsepatööd. Tel 5674 8063.

Vajan hooldusniiduki teenust, u 10 ha. Tel 553 5745.

Veo- ja kaevetööd. Killustik, liiv, kruus, muld. Tel 513 5462.

Veo- ja tösteteenus. Liiv, kruus, killustik, muld. Tel 5373 1475.

Väravad, trepid, piirded. Tel 517 5265.

Parima hinnaga

TERASKATUSED

VIHMAVEESÜSTEEMID

PLEKKSEPATÖÖD

PARIM SULLE

Piiri 7, Viljandi
Tel 507 4622
viljandi@bestroof.ee
www.bestroof.ee

Raamatupidamisteenus. Tel 5330 9119.

Reoveemahutite, septikute müük ja paigaldus koos kaevetööga. Kaevupumbad. Tel 5306 5322.

TÖÖ

Otsime maasikakorjajaid. Tel 5676 0730.

OÜ Scanhus tehas Võhmas võtab tööle ehitus-montaažitöölisi. CV ja soovivaalduks saata e-posti aadressil info@scanhus.ee. Info tel 435 4225.

Pensionär Võhmast otsib tööd autojuhina (B-, C-, CE-, D-kat). Võib pakkuda ka muud. Tel 520 3359.

Suurfarm Viljandimaal võtab tööle lüpsja, elamiseks 2-toal korter. Tel 518 6733.

Töö Norras üldehitusel. Tel 515 7377.

LOOMAD

Müüa maatõugu noor lehm, lehmvasikas ja muskuspardi tiibud. Tel 435 8100.

METSAMATERJAL

Metsä Forest Eesti AS ostab kasvavat metsa, metsamaad, palke, paberipuid, küttepuitu ja võsaraiejäätmek. Tel 511 8671, 509 0200.

Tartumets ostab metsakinnistuid. Teeme parima hinna. Tel 5557 7007, www.tartumets.ee.

AS Puiduäri
müüb
KUIVATATUD SAARE- JA TAMMEPUITU ning
ostab
SAARE- JA TAMMEPALKE.
Info tel 527 6943 või 504 8445.

MUSTA JA VÄRVILISE METALLI KOKKUOST

ALATI PAREMAD HINNAD

KARKSI-NUIA, VIJJANDI MNT 3C

☎ 16961 WWW.TOLMETS.EE

Kaks saali, 80 ja 50 kohta.
Posti t 6, tel 433 3155
Catering suveüritustele.
Peo- ja peielaudade ettetellimine ning info
tel 501 9674, e-post feldmann@feldmann.ee.

OST

Ostan vanu katalüsaatoreid. Tel 504 4777, www.remetal.ee.

Ostan vanu rublasid (25 €/tk) ja muud vanaraha. Tel 5845 5341.

MÜÜK

Haavaklotsid 60 l võrgus, 1 € võrk. Tel 5679 7034.

Kuivad ja märjad 30 ja 50 cm küttepuud. Kiire teenindus, täpne kogus. Tel 5782 7770.

Talusealiha, 2,70 €/kg. Vedu. Tel 5466 7610.

Kuivad kütteklotsid, puit- ja turbabrikett. Vedu. Hulgi soodus-hinnad. Tel 506 8501.

Kuivad pakitud kütteklotsid. Vedu tasuta. Tel 5383 9215.

Kuiv lepp ja saar. Tel 5551 4204.

Kuiv lepp, toores saar. Tel 5344 3114.

Küttepuud. Tel 5345 2943.

Lõhutud küttepuud. Vedu. Tel 433 3130, 523 8503.

ostab

METSAKINNISTUID,
KASVAVA METSA RAIEÕIGUST,
KASVAVAT ja
VIRNASTATUD VÕSA.

Pakume parimat hinda.

INFO kalle@dammix.ee
tel 5629 4011.

Müüa 50 cm kuiva ja toorest lepakütust. Vedu. Tel 511 4472.

Müüa ehituslikku saematerjali ning voodri- ja põrandalaudu. Vedu tasuta. Tel 528 2268.

Müüa freesasfalti koos kohaletoomisega. Väikseim kogus 25 tonni, h 13 € tonn. Kõige soodsam tolmuvaba tee. Tel 516 1596.

Müüa kase- ja lepaklotse 60 l võrgus, 1,50 € võrk. Tel 433 3130, 523 8503.

Pakitud kütteklotsid ja kamina-puud. Vedu tasuta. Tel 433 3130, 523 8503.

Pakitud turba- ja puitbrikett alusel. Vedu. Tel 433 3130, 523 8503.

Toores lepp 27 €/rm. Tel 5563 8552.

Voodrilaud.ee, parim hind. Tel 513 2021.

TEADE

Maiste talu aiandis Pärnu maanteel linna piiril on müügil suur valik õitsvaid suvelilli ja lille-ampleid.

On usk, et jätkub eluahel, on tundeid, mida teistele ei näidata. On teadmine, et maa ja taeva vahel ei suuda keegi sinu aset täita.

Teatame kurbusega, et lahkus meie kallis abikaasa, ema ja vanaema

AIVE MILVEK
7. II 1945 — 14. VI 2013
Leinavad omaksed.

Ärasaatmine 20. juunil kell 13 Viljandi haigla prosektooirist Täna-silma kalmistule.

Südamlik kaastunne Karinile perega armsa ema ja vanaema

AIVE MILVEKI

kaotuse puhul.

Endised töökaaslased kauplusest Auto-Moto

Teatame, et

RAUL ja TEET ORAVA

urnide ärasaatmine on 20. juunil kell 15 Toome tänava kalmistul.

Lähedased ja tuttavad

Avaldame sügavat kaastunnet Urvele kalli ema

ADELE GREENBERGI

kaotuse puhul.

Töökaaslased radioloogia üksusest

Saab igaüks meist kingituseks aja, ta kestvust keegi meist ei tea. Mälestame kallist täd

MEETA MURUMETSA

Südamlik kaastunne Monikale ja Annikale.

Maie ja Pille

Meie hulgast on lahkunud

ALDO RÖAND

25. X 1944 — 17. VI 2013

Üks tee käidud lõpuni, jääb järele mälestus. Mälestame kallist

SAIMA SEPPE

ja avaldame kaastunnet Tiinale perega.

Vend Ants perega ja Liidia

Südamlik kaastunne Arnole perega

RAIDO RUUSI

kaotuse puhul.

Perekond Rätsep

Sügav kaastunne Helenile kalli ema

LIIVI TOOMPALU

kaotuse puhul.

Topper Balti OÜ kollektiiv

Avaldame kaastunnet Vellole, Margusele ja Karinile perelega kalli abikaasa, ema, ämma ja vanaema

AIVE MILVEKI

kaotuse puhul.

Valu jagades Helve perega

Südamlik kaastunne lähedastele kalli

AIVE MILVEKI

kaotuse puhul.

Mälestavad Kalev, Merle ja Alar perelega.

Teda jäävad mälestama pojad perelega.

Ärasaatmine reedel, 21. juunil kell 17 Riia mnt kabelist tuhamistule.

Südamlik kaastunne Tiinale ema

SAIMA SEPA

kaotuse puhul.

Töökaaslased turu Konsumist

Soe kevadtul võttis sul käest, viis teele, kust tagasi ei tulda. Mälestame abivalmis naabrit

RAIDO RUUSI

Jagame leina omastega.

Perekond Viinapuu

Mu meelen kuldne kodukotus, ma sagedast näe und veel sest.

Mälestame head naabrit

AIVE MILVEKIT

Südamlik kaastunne Vellole ja lastele perelega.

Perekonnad Väster, Otsma, Kalliver, Sirkel, Arslanov ja Erelina

Mälestame armsat sugulast

AIVE MILVEKIT

Südamlik kaastunne lähedastele.

Enn perega

Pikast raskest haigusest väsinu-na lahkus kallis õde

ANNI LIIBERT

8. IV 1940 — 16. VI 2013

Leinab Asta abikaasaga.

Südamlik kaastunne Urvele ema

ADELE GREENBERGI

kaotuse puhul.

Elle, Ülle, Tiit, Elle, Margit ja Enn

Mälestame

EEVI RÜÜTLIT

Südamlik kaastunne omastele.

Perekond Tannebaum ja Aino

VILLU MAISALU

mälestavad 80. sünniaastapäeval õed ja vennad perelega.

ÄRA TEE TÖÖD TÖÖ PÄRAST.

Õpi oma ala professionaalidelt seda, mis sind ka tegelikult huvitab.

Praktiline kõrgharidus. Tegijad õppejõud. Paindlik õppekorraldus.

Kandideerimine stipendiumitele
27.06 ja 03.07 kell 14.

Viljandi õppekeskus
Tallinna 19/21, Viljandi
tel +372 433 3193
viljandi@eek.ee
www.eek.ee

EESTI
ETTEVÕTLUSKÕRGGKOL
MAINOR

KOHVIK FELLIN VÕTAB TÖÖLE KOKA.

Ole hea ja anna endast märku, kui:

- oled loominguline, sõbralik, kohusetundlik ja siiras;
- hoolid sellest, mida ja kuidas inimesed söövad;
- sul on kõõgis töötamise kogemused ja sa ei suuda olla söögitegemiseta.

Kui tunned, et sobid meie kohvikusse, siis kirjuta või joonista oma elulugu ning kirjelda oma maitseelamusi e-posti aadressil Info@kohvikfellin.ee. Tel 435 9795. Kauba t 11, 71011 Viljandi.

www.sakala.ajaleht.ee

Sakala
sinu taskus!

Igal ajal igas kohas ...

INSTRU REMONDIMÜÜK

Juulikuus uuendame oma Viljandi kauplust. Enne remonti kogu kaup

-50%

V. a kontaktläätсед ja Polaroid päikeseprillid -30%

instrumentarium

VILJANDI
Centrum, tel 435 1163
www.instru.ee

Suviselt kerged hinnad

Hyundai i40 soodushind al **17 590 €**

Hyundai i30 soodushind al **13 990 €**

Hyundai ix35 soodushind al **16 700 €**

Hyundai i30, i40, ix35 — leia auto, mis vastab Sinu ootustele

Milline võiks olla Sinu auto? Kas pilkupüüdev Hyundai i30, elegantne i40 või hoopis sportlik ix35? Nüüd kõigil nimetatud Hyundai mudelitel suviselt kergemad hinnad. **Kiirusta ning hoiad kokku kuni 1600 €!**

Mudelivaliku keskmine kombineeritud kütusekulu 3,7-8,2 l/100 km, CO₂ heitmed 97-195 g/km. Kampaniahinnad kehtivad kuni 30.06.2013.

Tule proovisõidule ja võida unelmate puhkus 5000 € väärtuses!

Kampania lisainfo ja tingimused aadressil www.hyundai.ee

Siller Auto OÜ | Suur-Kaare t 69, 71015 Viljandi | Tel 444 8866 | E-post sillerauto@sillerauto.ee